

Belföldi hírek

1981. október 9. p é n t e k

bb.1. a számítógép „elégedett”, a cukorfokkal - jó ütemben halad a cukorrépa betakarítása

i/kg/jk/pp/zsu kz

1981. október 9.

országszerte megfelelő ütemben halad a cukorrépa-betakarítás. az utóbbi napokban lehullott csapadék némileg hátráltatta a szedést, de ugyanakkor kedvezett is a répának. az összes terület husz százalékáról már felszedték a termést.

a cukoripari irodánál elmondták: a 12 cukorgyár az idén különösen gondosan készült fel a szezonra, ennek eredményeként mindenütt zökkenőmentes a munka. egy-egy gyár naponta átlagosan 3-5 ezer tonna répából, a legnagyobb üzem - a hajdusági cukorgyár - pedig 6 ezer tonnából vonja ki a cukort.

a mezőgazdasági üzemek a cukorgyárakkal közösen kialakított ütemezés szerint szállítanak.

a répát mindenütt a gépek szedik. a földből, ami egyfelől megkönnyítette a munkát, másfelől viszont megkövetelte, hogy a feldolgozási technológiába megerősített mosóvonalakat építsenek be, hogy a rátapadt földtől megszabadítsák a gyökereket.

/folyt.köv./

bb.1./a számítógép ... folyt./zsu

a máv és a volán megfelelő mennyiségű szállítóeszközzel segíti a betakarítást. a máv 1500 vagonból álló, ugynevezett fordavonátokat állított be, amelyek az egész szezon alatt adott pályán ingázva szállítják a termést.

a gyárak és a termelők között az átvételnél a korábbi években előfordult viták megszűntek. mindenütt a venema nevű autómata minőségvizsgáló berendezés bírálja el a cukorforgot. a minta adatait a cukoripari szolgáltató közös vállalatnál felállított számítógép értékeli. az eddigi tapasztalatok szerint az idén jó minőségű a répa, a cukortartalma általában eléri a 15 fokot.
/mti/

-.-

bb.2. családi program az olimpia moziban

i/gi/gk/zsu kz

1981. október 9.

kedvező fogadtatásra talált a fővárosi moziüzemi vállalat új kezdeményezése: a szombat délutáni családi programok nagy közkeveltséget élveznek a budapestiek körében. ennek elsősorban az az oka, hogy a szülők és kisgyermekük egy időben találják meg szórakozásukat. amíg ugyanis a felnőttek filmet néznek, gyermekek bábműsorokat avagy mesefilmet tekinthetnek meg.

október 10-én, szombaton új műsorral várja látogatóit az olimpia mozi. 16 órai kezdettel a szülők részére az „elcsábítva és elhagyatva”, című olasz filmet, a kisgyerekeknek pedig „a legkisebb törpe”, című mesefilmet vetítik le. /mti/

-.-

bb.3. a csodák nápolyban születnek - bemutató előtt

i/gi/sa/zsu kz

1981. október 9.

szombaton este mutatja be a józsef attila színház társulata scarnicci és tarabuszi: a csodák nápolyban születnek című komédiáját.

/folyt.köv./

-2-

bb.3./a csodák ... folyt./zsu

mint gábor pál rendező elmondta: színházi rendezőként most debütált, előtt csak mint filmrendezőt tartotta számon a közönség. manapság divat, hogy filmrendezők kipróbálják tudásukat más műfajban is, így például a színházban, de ő nem a szokott úton, s módon kapta ezt a mostani feladatot. mivel a darab kiszemelt rendezője, berényi gábor megbetegedett, helyettesről kellett gondoskodni.

mint a rendező hangsúlyozta: olyan előadást akart létrehozni, amely mind a közönségnek, mind a színészeknek kellemes szórakozást nyújt. e célnak teljes mértékben megfelel a népszerű olasz szerzőbáros darabja, amely pergően, igazi olaszos tempóban mesél el egy hősiesítetlen nápolyi történetet. a mindennapi életből elcsúszott jelenetekből szellemes dialógusokból építkező darab főszerepeit kránitz lajos, dancsházy hajnal és kállay ilona alakítja.
/mti/

-.-

bb.4. fehérlófia - bemutató előtt a bábszínházban

i/gi/sa/zsu kz

1981. október 9.

szombaton délután mutatja be az állami bábszínház jókai téri épületében hegedüs géza és kardos g. györgy: fehérlófia című mesejátékát. mint deák istván rendező elmondta, az egyik legszebb magyar népmesére alapozott darab rendezésében az volt a legfőbb gond, hogy a nézőtéren 6-14 éves gyerekek ülnek. érdeklődésük, tudásuk természetesen igen nagy mértékben eltér egymástól, ezért át kellett mérélni a korból adódó nehézségeket. ennek érdekében arra törekedett, hogy ne a látvány vonja el a gyerekek figyelmét, kevés díszlet alkalmazásával arra ösztönzi a kis nézőket, hogy a cselekményre, a dialógusokra figyeljenek, s hogy ezt megtehessek a szereplők beszédjük ütemét visszafogják, a szokottnál kissé lassabban, viszont tisztábban, értetőbben artikulálnak.

a bábjátékot már nagy sikerrel játszották vidéki fellépéseiken az állami bábszínház művészei. a gyerekek, bármely korosztályból valók voltak is, élvezték az előadást, mindvégig kitűnően szórakoztak. /mti/-

-.-

-3-

bb.5. új vegyicikkek háziasszonyoknak, autósoknak

i/mg/sa/pp/zsu kz

1981. október 9.

a vásárlást és a házimunkát egyaránt megkönnyítik a közel-
multban forgalomba hozott tisztítószer. az egyik újdonság
- az univerzális padlóápoló - a kő, a parketta, és a műanyagpad-
lók tisztítására, kezelésére alkalmas, az újfajta fertőtlenítő-
le mosószer pedig padló, csempe, mosdókagyló, de még a tányérok
evőeszközök fertőtlenítésére is használható. különösen betegség,
járványok idején. az előbbit a tükör, az utóbbit komfort elneve-
zéssel hozták forgalomba.

rövid időn belül megjelenik a bip ,81 elnevezésű mosópaszta,
amelyet tetszetős műanyag vödörben árúsítanak. ez a paszta gyap-
ju és műszál anyagok gépi és kézi mosására egyaránt alkalmas.

megjelent az üzletekben egy új autóápolási cikk is, a fobizan
korróziógátló autósampon, amely tisztítja és bizonyos mértékig
a rozsdásodástól is megóvjaa a gépkocsit. még ebben a hónapban a
boltokba kerül egy hasonló típusú autósampon, az evi car, amelynek
a korrózióvédelem mellett nagy előnye, hogy folt nélkül szárad,
használata után nem kell az autót szárazra törölni./mti/

-.-

bb.7. a gyík pályázata

sa/zsu kz

1981. október 9.

a magyar nemzeti galéria gyermek és ifjúsági képzőművész
műhelye /gyík/ 12-14 fiúk és lányok jelentkezését várja drama-
tikus játékok sorozatára. az érdeklődők 1981. október 20 án
délután 10 órakor és október 21-én délután 16 órakor a b épület
földszinti előadó termében személyesen, vagy írásban lakcímük
és életkoruk feltüntetésével november 15-ig pályázhatnak. jelent-
kezésüket írásban a magyar nemzeti galéria közmuvelődési
osztálya címére, budapest 1250 budavári palota, lázár ervin
névénél küldjék./mti/

-.-

-4-

bb.6. kertbarátok hétfélig tanácsadója - gyümölcsfák telepítése

pp/gk/zsu kz

1981. október 9.

a gyümölcsfák telepítésének szempontjait sokféle tényező
határozhatja meg. ezek közül is alapvetően kettő: csak saját
családi fogyasztásra vagy árutermelésre. előző esetben szinte
valamennyi gyümölcsfajtából /a telek nagyságától függő számban/
ültessünk egy-két darabot korai, közép és későn érésűekből, míg
az utóbi esetben - 500-800 négyszögöl vagy ennél nagyobb terü-
leten - az egységes kezelés és főleg a növényvédelem miatt le-
hetőleg csak almás, csonthéjas vagy bogyós fajtákból telepítsünk
néhány jól értékesíthető piaci fajtát, szintén ügyelve az érési
sorrendre, főleg a szüretelés lebonyolítása miatt. nagyobb terü-
leten történő telepítés előtt mindenképpen ajánlatos talajvizs-
gálatot végezteni az illetékes megyei növényvédelmi és agroké-
miai állomással a későbbi kellemetlenségek és esetleg helyrehoz-
hatatlan bosszúságok elkerülése végett./mti/

-.-

bb.8. kézsebészeti műtőkészüléket gyárt a metripond

dob/st/zsu kz

1981. október 9.

kézsebészeti műtőkészülék első sorozata készült el a hódme-
zővásárhelyi metripond mérleggyárban dr. tari gábor szentesi
sebész főorvos és hári lászló kisiparos találmánya alapján.
a kézműtélteknél jelenleg gyakran három asszisztens is közremű-
ködik, mégsem tudják az operált kezét a megfelelő helyzetbe ál-
lítani és rögzíteni. az új típusú készülékkel a kéz és az ujjak
külön-külön, flexibilis károk segítségével térbelileg bármilyen
helyzetben rögzíthetők, s a beállítás műtét közben gyorsan, tet-
szés szerint változtatható. a készüléket bármely műtőasztalhoz,
lehet csatlakoztatni. a találmány amelyre harminc országban tettek
szabadalmi bejelentést, sikerrel szerepelt a müncheni interhos-
pital ,81 nemzetközi kiállításon. az első sorozat a hazai sza-
badalmáztatástól számított egy éven belül készült el a metripond-
ban. az első példányok még a héten eljutnak a feltaláléhoz, a
szentesi kórházba, továbbá az országos traumatológiai intézet-
be, majd ezt követően a külföldre is./mti/

-.-

-5-

bb.9. csomagolófólia a tejiparban

hag/st/zsu kz

1981. október 9.

növeli a polietilén síkfólia gyártását a tiszai vegyi-kombinát, a leninvárosi gyár egy évente háromezeröttszáz tonna síkfóliát előállító korszerű gépsort vásárolt, amely két színnyomására alkalmas nyomdatechnikai berendezéssel van egybeépítve. a gyárban rövidesen megkezdődik az újfóliagyártó gépsor telepítése, és még ebben az évben várhatóan hozzáfognak a próbagyártáshoz is. az új gépsoron készülő síkfóliát összehegesztése után elsősorban tejeszacskók készítésére használhatják fel. /mti/

-.-

bb.10. új sportliget társadalmi összefogással szombathelyen

lar/st/zsu kz

1981. október 9.

nagyarányu társadalmi összefogással sportliget épül szombathelyen, a vas megye szovjet testvérterületének, a mari köz-társaság fővárosának, joskar-ola-nak nevét viselő új városrészeiben. a több mint egy hektáros szabad terület beépítési tervét a vas megyei tervező iroda dr. vásárhelyi boldizsár szocialista brigádja készítette el társadalmi munkában. a kijelölt területen kispályás labdarugó, röplabda, kosárlabda, tollaslabda és teniszpályákat, valamint gyermekjátsszótér építenek társadalmi munkával, a város tanácsa anyagi támogatásával. az első néhány kispálya és a gyermekjátsszótér már elkészült. a téli hónapokra már kész lesz szánkózódomb is, majd a jövő év tavaszán újabb sportpályák létesítésére és fásítására kerül sor. /mti/

-.-

bb.11. önálló fürdője lesz a hajdusoboszlói barátság üdülőnek

szü/st/zsu kz

1981. október 9.

hajdusoboszlón, a szot béke gyógyüdülő után a barátság üdülőnek is lesz önálló fürdője és fizioterápiás részlege. a főépülethez kapcsolódó szárnyban két medence készül, s az egyiket 32, a másikat 36 fokos gyógyvízzel töltik fel. az új gyógyító létesítményt még ebben az esztendőben átadják rendelkezésükre. /mti/

-.-
-6-

bb.12. harmincezer köbméteres gáztároló szegeden

dob/st/zsu kz

1981. október 9.

a szeged-algyői szénhidrogén medencében felszínre kerülő földgázból az ottani feldolgozó üzemek olyan nagy, mennyiségű propán-butánt választanak le, hogy az időnként meghaladja a fogyasztók szükségletét. az így keletkező átmeneti „fölösleg”, tartalékolására 30.000 köbméteres tartályt építettek a töltőüzem szomszédságában. a 40 méter átmérőjű, 27 méter magas tartályba kerülő folyékony propán-butánt téli nagy hidegben melegítik, ezért az alapba elektromos fűtőrendszert építettek, a nyári hűtést viszont a tartály palástjának különleges kialakításával oldották meg. a műszerek, szerelvények elhelyezése után helyezik üzembe a 100 millió forint értékű tartályóriást amely hamarosan egész délmagyarország lakosságának folyamatos propán-bután gázellátását segíti. /mti/

-.-

bb.13. alapozzák a keszthelyi komposztáló

tas/st/zsu kz

1981. október 9.

keszthelyen megkezdődtek hazánk első, napi 80 tonna szennyviziszap és ugyanannyi háziszemet feldolgozására alkalmas komposztáló üzemének alapozási munkálatai. a balaton parti város hulladékelhelyezési gondjait megoldó, környezetvédelmi szempontból is igen fontos üzem létesítéséhez támogatást nyújt az országos környezet- és természetvédelmi hivatal, az országos műszaki fejlesztési bizottság, valamint a balatoni intéző bizottság.

a háziszemetet, amelyből a berendezés a fémet és az üveget kiválogatja, henger alakú kemencében hevítik fel, aztán egy forgó dobban összekeverik a szennyviziszappal. az így keletkező vegyület hat hetes pihentetés során tápanyagokban gazdag szerves trágyává alakul. felhasználásához a keszthelyi agrártudományi egyetem szaktanácsokkal szolgál majd a mezőgazdasági üzemeknek.

a zala megyei állami építőipari vállalat kivitelezésében készülő komposztáló a tervek szerint 1982 végén kezdi meg működését. /mti/

-.-

-7-

bb.14. fokozzák a hiánycikkek, a háztartási eszközök gyártását a zalai áfészek

t6a/st/zsu kz

1981. október 9.

bővítik az ellátást javító ipari termelésüket a zala megyében működő fogyasztási szövetkezetek, a zalalövői áfész például megduplázza a boroshordó készítést. Lentiben faipari üzem épül, ahol egyebek között parketti és háztartási eszközök gyártására rendezkednek be. murakereszuron ruhafogasok, gyuró- és zöldségválogató deszka, szerszámnyél és konyhai ülőkék gyártására, a lentényei fogyasztási szövetkezetben székgyártásra készülnek. a lakossági ellátás javítására és választékbővítésre rövidesen zöldséggyártósító és savanyító üzem kezdi meg működését a zalakomári áfész területén./mti/

-. -

bb.15. komplex meliorációs program kezdődött a mohácsi-szigeten

1g6/st/zsu kz

1981. október 9.

komplex meliorációs program kezdődött a duna és a ferenc csatorna által határolt mohácsi-szigeten. a cél az, hogy teljesen és véglegesen megszüntessék a belvizveszélyt, s fokozzák a földek termőképességét. a nagyarányú munka a nyolcvanas évek végéig tart, és költségei meghaladják a hatszázmillió forintot. ez lesz az első térségi melioráció a déli országrészben, mint-hogy nemcsak egy-egy gazdaság, hanem az egész térség vízrendezési és talajvédelmi gondjait megoldják. a feladat nagyobb része az alsódunavölgyi vízügyi igazgatóság embereire és gépeire hárul, de besegítenek a környékbeli vízgazdálkodási társulatok is. még ebben az évben körülbelül 35 millió forint értékű meliorációs munkát végeznek el a szigeten. mindenekelőtt felújítják a meglévő csatornákat és kiépítik az alagsóvezetésre kerülő terület vízbefogadó rendszerét. megkezdtek a táblásítást is a gazdaságok földjein. ennek során eltávolítják a mezőgazdasági gépek munkáját akadályozó fákat és bokrokat, s megszüntetik a feleslegessé vált földutakat. ilymódon 100-150 hektáron nagyüzemi táblák jönnek létre./mti/

-. -

-8-

bb.16. pecsétnyomó 1639-ből

hag/st/zsu kz

1981. október 9.

borsod megye eddig ismert legrégebbi pecsétnyomója került elő a megyei levéltár anyagának rendezése közben. a most megtalált ezüst pecsétnyomót 1639-ben készítette a vármegye és százkilencvenhat évi használat után 1835-ben helyezték el a megyei levéltárban. az elhasználódott pecsétnyomót az elhelyezés előtt négy oldalról beresztették és így érvénytelenítve, ezüstszelencébe, majd egy lepecsételt borítékba zárták. a fém nyomórész rajzolatán egy ágaskodó oroszlán látható, amely a jobb első lábával koronát, baljával pedig egy mérleget tart. a címerpajzs felett kiterjesztett szárnyu angyal van. a pecsét körirata: sigillum comitatus borsodiensis./mti/

-. -

-9-

bb. 17. ülést tartott a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsa
t/kg/gk/sl/gw kz 1981. október 9.

a fogyasztási szövetkezetek javuló színvonalon látják el áruval a falvakat - állapította meg az elmúlt évek tapasztalatait összegezve a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsa pénteki ülésén. a szövetkezeti kereskedelem üzlethálózata öt év alatt csaknem félmillió négyzetméterrel bővült. jelentős az eredmények a háztáji és a kisegítő gazdaságok termelésének szervezésében. a 2518 szakcsoport keretében javult a termelés biztonsága, bár egyes helyeken és bizonyos termékeknel az értékesítésben a résztvevők indokolatlan versengése is tapasztalható. a szövetkezetek kezelésében álló lakások száma tavaly már elérte a 205 ezret. a gondok között az ülés résztvevői elmondták, hogy a szövetkezetek egy részénél a megnövekedett feladatokhoz még nem igazodik megfelelően a vezetők munkamegosztása, s ez esetenként hátráltatja a szakmai színvonal javulását.

a szövetkezetek további gazdasági-, társadalmi tennivalóit a fogyasztási szövetkezetek novemberben megrendezendő ix. kongresszusán határozzák majd meg.

/mti/ - . -

bb. 18. bolgár testvérterületi küldöttség heves megyében
kov/ká/gw kz 1981. október 9.

pénteken hazautazott heves megyéből a bulgáriai turgoviste megye testvérterületi küldöttsége. a vendégek Ivan Gruevnek a bolgár kommunista párt turgoviste megyei első titkárának vezetésével öt napig tartózkodtak heves megyében. megbeszélést folytattak a testvérkapcsolatok további fejlesztéséről, s ellátogattak több mezőgazdasági üzembe, kutatóintézetbe.

/mti/ - . -

bb. 19. Lottó nyerőszámok

gk/gw kz 1981. október 9.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a nagykállóban megtartott 41. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

42, 51, 60, 80, 90.

/mti/ - . -

10.39/gw - 10 -

11.35
ab

bb. 20. az obt távirata az nszk békeharcosaihoz
gk/gw kz 1981. október 9.

pénteken az országos béketanács - szombatra szervezett hatalmas békemegmozdulásukkal összefüggésben - táviratot intézett az nszk békeharcosaihoz. az ilyen tömegmegmozdulások - hangoztatja a távirat - alkalmasak arra, hogy megakadályozzák az új hadszíntéri nukleáris fegyvereknek a telepítését a nato-országokba. ezért is kísérjük feszült figyelemmel pátor kiállításukat. ha sikert érnek el, ezzel lényegesen csökkentik a nemzetközi feszültséget és a háborus veszélyt. ha azok győznének, akik a fegyverkezési hajszára törekednek, ez még súlyosabb terhet róna a világ népeire, és a félelem, a háborus fenyegetés légkörét állandósítaná.

az egyesült államok fegyverkezési programja senol, még amerikaiak sem népszerű, ott is az életkörülmények romlását, a háborus politika elleni tiltakozás hullámát vonta maga után. az amerikaiak sem akarnak meghalni egy értelmetlen kalandorpolitika szolgálatában. mi értjük önöket, akiknek szülei, nagyszülei a nagyhatalmi ábrándok áldozataivá váltak, nem akarnak az ő sorsukra kerülni. nagy tisztelettel figyeljük erélyes fellépésüket. még nem késő! ne kitartanak, meg tudják állítani a bűnös tervek megvalósítását.

ezekben a hetekben/
hazánkban is a gyűlések ezerein tiltakoznak az emberek a fegyverkezési hajszára megállításáért, a leszerelésért, a béke biztosításáért. mi sem kíméljük erőnket, hogy megteremtsük az együttműködést a különböző rendszerű országok között a fegyver nélküli, a félelem nélküli életért. hazánkról, magunkról, gyermekeinkről van szó, életről és halálról. válasszuk az életet, a békét! - hangoztatja az obt távirata.

/mti/ - . -

bb. 21. felhasználható: 13.00 órától!

növekvő versenyképesség mikroszámítógépek segítségével

sl/gk/gw kz

1981. október 9.

pénteken befejeződött a mikroszámítógépek, mikroprocesszorok alkalmazásával foglalkozó ii. nemzetközi konferencia. a duna-intercontinental szállóban tartott egyhetes tanácskozáson megállapították, hogy a mikroszámítógépek és alkatrészeik ára a sorozatgyártás következtében jelentősen csökkent, s egyre szélesebb körben használnak mikroszámítógépeket. a konferencia résztvevői beszámoltak a mikroszámítógépek orvosi, mezőgazdasági, közlekedésirányítási alkalmazásáról. megerősítették azt a szakemberek által jól ismert tapasztalatot, hogy az elektronika alkalmazásával a termékek kevesebb energiát, nyersanyagot fogyasztanak, miközben minőségük javul, nő a piaci versenyképesség.

/mti/
11.26/gw

- 11 -

11.26
ab

bb. 22. felhasználható: 14.00 óraától!

kelet-európa konferencia szigetváron

igó/ká/gw kz

1981. október 9.

szigetváron, a hagyományos zrinyi-émlékünnepségekhez kapcsolódóan, kelet-európa konferenciát rendezett a tudományos ismeretterjesztő társulat és a magyar tudományos akadémia dunántúli intézete. a téma: kelet-európa a két világháború között. a kétnapos tudományos ülés pénteken nyílt meg neves kelet-európa kutatók részvételével.

hazánk és kelet-európa címmel 1979-ben négyéves program kezdődött szigetváron. az évenként sorra kerülő történeti konferenciákon kelet-európa történeti fejlődésének különböző vonatkozásait vitatják meg a szakemberek.

/mti/

- . -

bb. 23. felére csökkenthető a hőkezelés energiafelhasználása - befejeződött a kilencedik hőkezelési szeminárium székesfehérváron

zsi/ká/gw kz

1981. október 9.

a legújabb nagyüzemi eljárások és berendezések gyors elterjesztésével a jelenlegi felére csökkenthető az acél- és alumínium termékek hőkezelésének energiafelhasználása - hangsúlyozták székesfehérváron, a gépipari tudományos egyesület által rendezett hőkezelési szemináriumon. a pénteken befejeződött kétnapos, tudományos tanácskozáson a szakemberek elmondták, hogy hatékony hőkezelés nélkül nincs minőségi fémtermék. a lemezek, alkatrészek és megmunkáló szerszámok minőségét, versenyképességét a megfelelő lágyító, edző és felületkezelő eljárások számottevően javítják. a konferencián kiemelték, hogy az elavult, sófürdőben, vagy vízben, olajban történő felületkezelés helyettesítése a korszerű védőgázos és vákuumos hőkezeléssel többszörösére emeli az eljárás termelékenységét, és csökkenti a környezetszennyező, egészségi ártalmakat is.

a szemináriumon felhívták a figyelmet arra, hogy a hőkezelő berendezések korszerűsítése elmaradt az alapanyag- és alkatrész-gyártás fejlesztésétől, s a legtöbb hazai üzemből hiányoznak a hőkezelést ellenőrző, anyagvizsgáló műszerek is. a székesfehérvári szeminárium ajánlása szorgalmazza a hőkezelő szakmunkások, szakmérnökök fokozott üzemi megbecsülését és képzési színvonalának emelését is.

/mti/

11.31/gw

- 12 -

12²⁵
As

bb. 26. befejeződött az angolai párt-és állami küldöttség hivatalos, baráti látogatása

t/gy/gk/gw kz

1981. október 9.

a párt-és állami küldöttség élén hazánkban tartózkodó josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt elnöke és az angolai népi köztársaság elnöke pénteken rövid ideig résztvett az országgyűlés ülésén. ezt követően az országház delegációs termében losonczi pál, az elnöki tanács elnöke és josé eduardo dos santos aláírta a magyar népköztársaság és az angolai népi köztársaság közötti barátsági és együttműködési szerződést.

a két ország közötti első ilyen szerződés megerősíti az államaink közötti angolai függetlensége óta kialakult baráti együttműködési kapcsolatokat és kiterjeszti azokat a politikai, a gazdasági, a műszaki-tudományos és a kulturális területekre is. a szerződés alapján a két fél elhatározta, hogy nemzetközi kérdésekben rendszeresen konzultálnak egymással.

az ünnepélyes aktuson jelen volt kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, gyenes andrás, az mszmp központi bizottságának titkára, valamint a magyar és az angolai tárgyaló küldöttség tagjai.

/folyt.köv./

bb. 24. halálos balesetek

gk/gw kz

1981. október 9.

albertirsa belterületén, egy kanyarban, muhari mihály 25 éves szakács, helyi lakos személygépkocsijával kisodródott az uttestről és a menetirány szerinti bal oldalon az árokba borult. muhari mihály a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint gyorsan hajtott.

törökszentmiklós külterületén egy személygépkocsi elütötte szilvás lászló 52 éves tsz-tag, törökszentmiklói lakost, aki a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetője könnyű sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint szilvás lászló féktávolságon belül lépett a személygépkocsi elé. a vizsgálat folytatódik.

/folyt.köv./

11.55/gw

- 13 -

13⁰⁰
As

bb. 24. /halálos balesetek.... folyt./gw

hajdu megyében, ebes térségében, egy személyvonatból kiesett dede ibolya 26 éves máv-dolgozó, debreceni lakos és a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség vizsgálatot indított.

szabolcs megyében a rakamazi győzelem mgtsz. területén veisz lászló 51 éves vontatóvezető, rakamazi lakos egy vontató kerekén a tüszolepet helyezte vissza, eközben a keréktárcsáról lepattant a biztosító karika és fejbeütötte veisz lászlót. a szerencsétlen ember kórházba szállítás után sérüléseibe belehalt. a rendőrség a balesetet szakértő bevonásával vizsgálja.

budapest iii. kerületében, a kórház utca 1. szám alatti lakóépület tatarozásán janó józsef 40 éves tetőfedő, budapesti lakos, a fővárosi 1. számú építőipari vállalat dolgozója a kilenc és fél méter magasságban levő tetőszerkezetről munkavégzés közben az uttestre zuhant és a helyszínen meghalt. a baleset körülményeit a rendőrség szakértő bevonásával vizsgálja.

figyelmetlenül lépett az uttestre a xxi., szentmiklósi ut és máramarosi ut kereszteződésénél prájner gézáné 77 éves nyugdíjas, budapesti lakos és egy motorkerékpár halálra gázolta.
/mti/

- . -

bb. 25. átszállásos vágányzár bicsérd-mecsekalja-cserkut- pécs állomások között

han/ká/gw kz

1981. október 9.

a máv közli, hogy a pécs-bicsérd vonalszakasz pályafenntartási munkálatai miatt 1981. október 13-án, 14-én és 15-én 7,50 órától 12,20 óráig a pályát a forgalom elől lezárják. emiatt a szombathelyről 5.32 órakor induló és pécsre 10.13 órakor érkező gyorsvonat, a budapest-déli pályaudvarról 6.40 órakor induló és pécsre 10.20 órakor érkező zselic expresszvonat, a pécsről 8.25 órakor induló és budapest-déli pu.-ra 12.00 órakor érkező gyorsvonat, a nagykanizsáról 4.10 órakor induló, pécsre 8.19 órakor érkező személyvonat, a barcsról 9.05 órakor induló és pécsre 10.33 órakor érkező személyvonat, a pécsről 10.46 órakor induló és szigetvárra 11.32 órakor érkező személyvonat utasait pécs és szentlőrinc vasutállomások között vonatpótló autóbuszokkal szállítják el.

/mti/
12.04/gw

- 14 -

13¹⁵
as

bb. 26. befejeződött az angolai.....1. folyt./gw

és kíséretét ünnepélyesen bucsuztatták az angolai és magyar zászlókkal diszitett országához előtt. a kossuth lajos téren, ahol felsorakozott a magyar néphadsereg disz zászlóalja, a bucsuztatására megjelent kádár jános, losonczy pál, trautmamm rezső, a népköztársaság elnöki tanácsának helyettes elnöke, cservenka ferencné, az országgyűlés alelnöke, gyenes andrás, katona imre, az elnöki tanács titkára, puja frigyos külügyminiszter, váncsa jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, veress péter külkereskedelmi miniszter továbbá az elnöki tanács, a kormány, az állami, a társadalmi élet számos más képviselője. jelen volt kolesza sándor, hazánk angolai nagykövete. megjelentek a budapesti diplomáciai képviselők vezetői.

kürtszó harsant, a disz zászlóalj parancsnoka jelentést tett josé eduardo dos santosnak, majd felcsendült a két ország himnusza. ezután a magas rangú vendég kádár jános társaságában elhaladt a disz zászlóalj előtt. josé eduardo dos santos és kíséretének tagjai elköszöntek a magyar közéleti vezetők, a budapesti diplomáciai képviselőknek a bucsuztatásukra megjelent vezetőitől.

az ünnepélyes aktus - amelyet több száz budapesti lakos is végignézett - a katonai disz zászlóalj diszmenetével zárult, amelyet josé eduardo dos santos, kádár jános és losonczy pál együtt tekintett meg. ezután utörök virágcsokrot nyújtottak át az angolai párt- és állami küldöttség vezetőjének, majd a magas rangú vendég és kíséretének tagjai kádár jánossal és losonczy pállal együtt gépkocsikba szálltak és disz motorosok kíséretében a ferihegyi repülőtérre hajtottak.

a légikikötő betonján kádár jános és losonczy pál, illetve josé eduardo dos santos baráti öleléssel vett búcsút egymástól. az angolai párt- és állami küldöttség vezetőjének különgépe ezután a magasba emelkedett.

/folyt.köv./

12.14/gw

- 15 -

Ezzel befejeződött a hivatalos baráti látogatásra érkezett angolai párt- és állami küldöttség magyarországi programja. A küldöttség vezetőjét

bb. 26. /befejeződött az angolai.....2. folyt./gw
felhasználható 18.00 órától!
közös közlemény

a josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnöke vezette párt- és állami küldöttség magyarországi hivatalos, baráti látogatásáról

kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkárának és losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének meghívására josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnöke vezetésével 1981. október 6-9. között hivatalos, baráti látogatást tett hazánkban angola párt- és állami küldöttsége.

az angolai vendégeket magyarországi látogatásuk során a népeink internacionalista barátságát és szolidaritását tükröző forró, testvéri légkörben fogadták.

a barátság és a kölcsönös megértés szellemében folytatott tárgyalásokon kádár jános és josé eduardo dos santos áttekintették a magyar szocialista munkáspárt és az mpla-munkapárt tevékenységét és kapcsolatait, kölcsönös tájékoztatást adtak a két ország politikai, gazdasági és társadalmi fejlődéséről. véleményt cseréltek a legfontosabb nemzetközi kérdésekről, valamint a magyar népköztársaság és az angolai népi köztársaság kapcsolatai fejlesztésének lehetőségeiről.

kádár jános tájékoztatást adott a magyar nép eredményeiről a szocializmus építésében, az mszmp tevékenységéről, a fejlett szocialista társadalom építésének tapasztalatairól és az mszmp xii. kongresszusa határozatainak végrehajtásáról, a magyar népköztársaság és a szocialista országok testvéri együttműködéséről, magyarországnak az el nem kötelezett országokhoz és a nemzeti felszabadító mozgalmakhoz fűződő kapcsolatairól, valamint az enyhülés, a béke és a nemzetközi biztonság megszilárdítása érdekében kifejtett erőfeszítéseiről.

josé eduardo dos santos tájékoztatást adott azokról az erőfeszítésekről, amelyeket az mpla-munkapárt és az angolai kormány a nép forradalmi vívmányainak, angola szuverenitásának és területi sérthetlenségének védelme érdekében fejt ki. aláírta angola hozzájárulását a népek és különösen a dél-afrikai térség népei felszabadulásának ügyéhez, az afrikai egységsszervezet és az el nem kötelezett országok mozgalmának erősítéséhez. tájékoztatást adott az mpla-munkapárt i. rendkívüli kongresszusának az ország fejlődésének gyorsítását, a szocializmus anyagi, ideológiai alapjainak megteremtését célzó határozatairól és azokról az erőfeszítésekről, amelyeket az angolai népi köztársaság a térség más államaival együtt valósít meg a regionális gazdasági együttműködés fejlesztése érdekében az afrikai földrész gazdasági fejlődési folyamatának szerves részeként.

/folyt.köv/
12.24/gw

- 16 -

13⁴⁰
as

bb.26. /befejeződött az angolai.....3. folyt./gw

a nemzetközi helyzet áttekintése során a felek elégedetten állapították meg, hogy álláspontjuk valamennyi kérdésben megegyezik.

nyugtalanságukat fejezték ki amiatt, hogy az imperializmus erőinek az enyhülés ellen indított széleskörű támadása következtében aggasztóan szaporodtak a nemzetközi életben a feszültség elemei, erősödött a hidegháborús légkör és az a törekvés, amely a fegyverkezési hajszát új, minden eddiginél veszélyesebb és a népek számára költségesebb fordulójának kiprovokálására irányul.

a felek hangsúlyozták az enyhülés fenntartásának és megszilárdításának szükségességét. követelték a fegyverkezési verseny megszüntetését és hangsúlyozták annak fontosságát, hogy konkrét intézkedéseket fogadjanak az általános és különösen a nukleáris leszerelés, a stratégiai és egyéb fegyverek korlátozása, valamint a nemzetek közötti bizalom erősítése érdekében. határozottan elítélték az amerikai közép-hatótávolságú rakéták nyugat-európai telepítésének terveit, valamint a neutronfegyver gyártására hozott amerikai döntést.

egyetértettek abban, hogy az európai biztonság és együttműködés légkörének fenntartása a világ békéje és biztonsága megszilárdításának fontos tényezője. rámutattak az európai biztonsági és együttműködési értekezlet helsinki aláírt záróokmánya végrehajtásának szükségességére. az angolai fél méltatta a szocialista közösség országainak közös erőfeszítéseit és konstruktív kezdeményezéseit a népek békéjének és biztonságának elősegítésére, a nemzetközi feszültség csökkentésére, az általános és teljes leszerelés előmozdítására.

a két fél nyugtalanságát fejezte ki az afrika déli térségében kialakult helyzet kapcsán.

határozottan elítélik az amerikai adminisztráció összejátszását a dél-afrikai fajgyűlölet rendszerrel a frontországok, elsősorban az angolai népi köztársaság elleni agressziókban. ezek az akciók az angolai törvényes kormány destabilizálását és az angolai forradalom békés fejlődésének megakadályozását célozzák.

kádár jános biztosította az angolai küldöttséget, hogy a magyar nép és a magyar népköztársaság kormánya szolidáris az angolai nép forradalmi harcával, amelyet országa szuverenitásának és területi integritásának védelméért folytat. hangsúlyozta, hogy az angolai népi köztársaság elidegeníthetetlen joga, hogy az ensz alapokmánya 51. cikkelyének megfelelően gondoskodik védelméről.

/folyt.köv./
12.30/gw

- 17 -

13⁴⁵

bb. 26. /befejeződött az angolai.....4. folyt./gw

a két ország vezetői megerősítették szolidaritásukat a namibiai nép küzdelmével, és támogatásukról biztosították annak egyedüli törvényes képviselőjét, a dél-nyugat afrikai népi szervezetet/swapo/. követelték namibia megszállásának azonnali megszüntetését, az ENSZ biztonsági tanácsa 435. számú határozatának végrehajtását.

elitelték a fajüldöző, fasiszta pretoriai rezsimit, és követelték, hogy vele szemben hatékony és kötelező szankciókat fogadjanak. kifejezték szolidaritásukat a dél-afrikai népnek az afrikai nemzeti kongresszus által vezetett harcával, amelyet az apartheid megszüntetéséért és a nemzeti felszabadításért folytat.

mély aggodalmuknak adtak hangot izrael agresszív politikája miatt, amely növeli a feszültséget a közel-keleti térségben. állást foglaltak a válság átfogó, igazságos és tartós rendezése mellett. kifejezték meggyőződésüket, hogy ilyen megoldás csak úgy érhető el, ha biztosítják a palesztinai arab nép nemzeti jogait, beleértve független állam alapítására való jogát, kivonják az izraeli csapatokat valamennyi megszállt arab területről. egyidejűleg garantálni kell a független létezésre való jogot a térség valamennyi országa számára.

szolidaritásukról biztosították a palesztinai felszabadítási szervezetet, a palesztinai arab nép egyedüli törvényes képviselőjét és kifejezték meggyőződésüket, hogy külön megállapodásokkal, a palesztinai felszabadítási szervezet kirekesztésével nem érhető el tartós és igazságos megoldás. a rendezésben valamennyi érdekelt félnek egyenlő jogokat kell biztosítani.

támogatják a vietnami szocialista köztársaság, a laoszi népi demokratikus köztársaság és a kambodzsai népköztársaság dél-kelet ázsia békéjének és stabilitásának biztosítására irányuló javaslatát. elítélnék minden beavatkozási kísérletet, amely veszélyeztetheti ezen országok szuverenitását és területi integritását.

üdvözölték a nicaraguai forradalom győzelmét. megerősítették szolidaritásukat salvador és a térség többi népeinek a szabadságért és társadalmi haladásért folytatott harcával.

/folyt.köv./
12.35/w

bb. 26. /befejeződött az angolai.....5. folyt./gw

nagy jelentőséget tulajdonítottak a szocializmus építése mellett elkötelezett új országok megjelenésének a különböző földrészekben és üdvözölték a népeknek az imperializmus, a gyarmatosítás, a neokolonializmus és a fajüldözés ellen folytatott egyre szélesedő harcát.

kifejezték aggodalmukat a világ különböző térségeiben kialakult és éleződő konfliktusok miatt. elitelték azokat az imperialista törekvéseket, hogy újabb katonai támaszpontokat hozzanak létre afrikában és más földrészekben. hangsúlyozták, hogy ezek veszélyeztetik a népek békéjét és szabadságát, valamint a nemzetközi biztonságot. a felek véleménye szerint afrikában az egyesült nemzetek szervezetének és az afrikai egységsszervezetnek hatékonyabb szerepet kell betöltenie a nemzetközi élet problémáinak megoldásában, a népek függetlenségének és szuverenitásának védelmében, és a világ valamennyi országa közötti egyenlőségen alapuló együttműködés fejlesztésében.

a két ország vezetői méltatták az el nem kötelezett országok mozgalmának szerepét az imperializmus, a gyarmatosítás, az újgyarmatosítás és a fajüldözés ellen, valamint az állami függetlenség és nemzeti szuverenitás elvének érvényesítéséért, az új, igazságos, egyenlőségen alapuló nemzetközi gazdasági rend létrehozásáért vívott küzdelemben.

a felek megegyezéssel állapították meg, hogy a magyar szocialista munkáspárt és az mpla-munkapárt kapcsolatai a marxizmus-leninizmus és a proletárinternacionalizmus szellemében fejlődnek, s a két nép és ország barátsága és együttműködése alapjául szolgálnak. ezt fejezi ki a látogatás során aláírt, az 1982-83 évekre szóló pártközi együttműködési megállapodás.

megállapították, hogy a két ország és a két nép baráti kapcsolatai, amelyek az angolai nép felszabadító harcának idején alakultak ki, eredményesen fejlődnek. megerősítették elhatározásukat, hogy tovább fejlesztik a két ország hagyományosan baráti kapcsolatait. e célból a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke és az angolai népi köztársaság elnöke aláírta a két ország barátsági és együttműködési szerződését.

pozitívan értékelték a kölcsönösen előnyös gazdasági kapcsolatok és a gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés fejlődését. nagy fontosságot tulajdonítottak a közlekedés, az egészségügy és a mezőgazdaság területén már kialakult együttműködés elmélyítésének. aláírták a mezőgazdasági együttműködési megállapodást és a gazdasági együttműködés konkrét kérdéseiről szóló jegyzőkönyvet.

/folyt.köv./
12.38/gw

bb. 26. /befejeződött az angolai.....6. folyt./gw

meggyőződésüket fejezték ki, hogy az angolai párt-és állami küldöttség tárgyalásai jelentősen hozzájárulnak a magyar szocialista munkáspárt és az mpla-munkapárt, valamint a két nép kapcsolatainak elmélyítéséhez, a két ország sokoldalú együttműködésének fejlődéséhez.

josé eduardo dos santos elvtárs őszinte köszönetét és elismerését fejezte ki a magyar népnek, az mszmp központi bizottságának és a magyar népköztársaság kormányának azért a meleg, testvéri fogadtatásért, amelyben az angolai küldöttség magyarországi tartózkodása során részesült.

az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnöke hivatalos baráti látogatásra hívta meg kádár jánost és losonczy pált. a meghívást köszönettel elfogadták.

/mti/

- . -

bb. 27. elkészült a nagybaráti víztározó

káp/ká/gw kz

1981. október 9.

elkészült dél-somogy egyik legnagyobb vízügyi beruházása, a nagybaráti víztározó. a három évvel ezelőtt megkezdődött munka során százhuszezer köbméter földet mozgattak meg, s csaknem ezerháromszáz köbméter követ használtak fel. megkezdődött a tározó feltöltése is: jövőre száz hektáron két-három méter mélységű tó fogadja majd az odalátogatókat. a vizet elsősorban öntözésre használják: a dél-somogyi állami gazdaság a környező területeken intenzív körülmények között több mint ezer hektáron termel majd burgonyát. ennek érdekében negyvenhárom millió forint értékű meliorációs munkát végeznek. az öntözés mellett haltenyésztéssel is hasznosítják a víztározót.

/mti/

- . -

bb. 28. halak, madarak a lakásban

csiz/ká/gw kz

1981. október 9.

diszhalbemutatóval bővült a diszmadártenyésztők országos egyesülete salgótarjáni csoportjának pénteken megnyílt hagyományos diszmadárkiállítása. négy kontinens diszmadarai - az amandinák, a zebra-és pillangó pintyek, a rozellák, a kissándor-papagályok - mellett új látványosság az előindiai, óceániai, délkelet-ázsiai vizekből, valamint az amazonas vidékéről származó harcsafélék, sügérek, szifók, ékszerteknőcök, brazil csigák, tepsifejű harcsák, guramik, guppik, tapadóhalak.

a nyolcszáz diszmadarat és több ezer halat felvonultató kiállítás három napig tart nyitva.

/mti/

12.41/gw

- 20 -

14¹⁰
do

bb. 29. időjárásjelentés

gw kz

1981. október 9.

13.00 órakor: a meteorológiai intézet jelenti 1981. október 9.-én

megélnkülő délnyugati szél

észak-északnyugat-európa fölött továbbra is ciklonok örvénylenek. így ott folytatódik az erősen felhős, szeles, változékony időjárás. sok helyről jelentenek esőt, záport, néhány helyről zivatar, sőt izland térségéből hózáporokat. az alpok, a kárpátok vidékén, valamint a balkán-félszigeten egyelőre magas nyomású légköri képződmény helyezkedik el. hatására ezeken a területeken általában kevés a felhő, főként hajnalban és reggel szórványosan ködös, de egyébként száraz az idő. a legmagasabb nappali hőmérséklet európa nagy részén csak kevéssel tér el az évszaknak megfelelő átlagtól.

hazánkban csütörtökön csak kissé növekedett meg a felhőzet. eső sehol sem hullott. az ország nagy részén 6, 10 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben 18, 23 fokig emelkedett. pénteken hajnalra 3, 10 fokig hűlt le a levegő. a kora reggeli órákban elsősorban a nyugati megyékben szórványosan köd keletkezett. ma délelőtt egy-egy kisebb körzettől eltekintve, derült, napos idő volt. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 15, 20 fok között váltakozott.

budapest belterületén csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 15,4 fok volt, a százéves átlagnál 2,4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1022 mbár, alig változik.

várható időjárás szombat estig:

pénteken általában kevés felhő, száraz idő.

szombaton elsősorban a dunántúlon megnövekszik a felhőzet, elszórtan zápor. többfelé megélnkülő, főként a nyugati megyékben megerősödő déli, délnyugati szél.

hajnalban és reggel néhány szélvédett helyen köd.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 6, 11 legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: általában 19, 24 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 272 cm, a víz hőmérséklete 14,8 fok.

/mti/

- . -

13.36/gw

- 21 -

14:30
15.

bb. 30. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke 1981. október 9-én 14.00 óráig

gw kz

1981. október 9.

1. a számítógép „elégedett, a cukorfokkal
2. családi program az olimpia moziban
3. a csodák nápolyban születnek
4. fehérlófia
5. új vegyicikkek a háziasszonyoknak
6. kertbarátok hétvégi tanácsadója
7. a gyík pályázata
8. kézsebészeti műtőkészüléket gyárt
9. csomagolófólia a tejiparnak /1.sz.jav./
10. új sportliget
11. önálló fürdője lesz
12. harmincezer köbméteres gáztároló
13. alapozzák a keszthelyi komposztálót
14. fokozzák a hiánycikkek, a háztartási eszközök gyártását
15. komplex meliorációs program
16. pecsétnyomó 1639-ből
17. ülést tartott a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsa
18. bolgár testvérterületi küldöttség heves megyében
19. lottó nyerőszámok
20. az obt távirata az nszk bébeharcosaihoz
21. növekvő versenyképesség
22. kelet-európai konferencia szigetváron
23. felére csökkenthető a hőkezelés energiafelhasználása
24. halálos balesetek
25. átszállásos vágányzár bicsérd-mecsekalja-cserkut-pécs között
26. befejeződött az angolai párt- és állami küldöttség látogatása
27. elkészült a nagybaráti víztározó
28. halak, madarak a lakásban
29. időjárásjelentés
30. hírjegyzék

/mti/

- . -

14.01/gw

- 22 -

1500
07

bb. 31. bonnard-tól miro-ig - kiállítás a műcsarnokban

t/is/gk/gw kz

1981. október 9.

„bonnard-tól miro-ig” címmel kiállítás nyílt pénteken a budapesti műcsarnokban. a párizsi tériade művészeti kiadó négy évtizedes munkásságát reprezentáló műcsarnoki tárlat négy termében többek között chagall, matisse, miro, léger, picasso-albumok, több száz eredeti litográfiája és rézkarca tekinthető meg. a tablók számot adnak a tériade folyóirat-kiadói tevékenységéről is.

a hommage a tériade alcímet viselő tárlat - amelyet jacques rambal nagykövetségi tanácsos, a francia köztársaság budapesti ideiglenes ügyvivője és csorba géza, a magyar nemzeti galéria főigazgatóhelyettese nyitott meg - november 1-ig várja a látogatókat.

/mti/

- . -

bb. 32. a rendőrség felhívása

sa/gw kz

1981. október 9.

augusztus 30-án 19.50-kor budapesten a ii. kerület mártírok utja és lipthay utca kereszteződésében - a margit hid budai hídfőjénél - egy fiatal férfi a 4-es jelzésű vilamos ajtáját kifeszítette és leugrott a járműről. ekkor egy megkülönböztető jelzéseit használó mentőautó elütötte, amelynek következtében olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a baleset áldozatánál semmiféle igazolvány nem volt, ezért személyi adatai ismeretlenek.

személyleírása: kb. 25 éves, 175 cm magas, atletikus testalkatu, 75 kilogramm súlyu, kreol bőrű férfi. haja barnás-fekete, hullámos, szeme sötét-barna.

ruházata: drapp makro kordbársony nadrág, fekete 44-es méretű vászon zippzárás dzseki, fekete alapon világoskék virágmintás ing, sárgás-barna pulóver. kék színű 44-es „tiszta”, sportcipő. öltözete elhanyagolt.

különös ismertetőjele: mellkasán szívtájékon „ildi”, tetoválás.

a rendőrség kéri azok jelentkezését, akik a személyleírás alapján az ismeretlen férfi személyazonosságának megállapításához segítséget tudnak adni, jelentkezzenek a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészet, balesethelyszinelő és vizsgálati osztályán - budapest xiv. hungária krt. 149. iii. em. 304. telefon: 220-848/174. mellékállomáson - vagy bármelyik rendőri szervnél.

/mti/

14.29/gw

- 23 -

1515
16
→
[Signature]

bb. 33. nicaraguai delegáció

sa/gw kz

1981. október 9.

a nemzetközi kulturális intézet meghívására október 4-től 9-ig Magyarországon tartózkodott Socorro Galán főtitkár vezetésével a nicaragua-szocialista országok baráti társasága delegációja. a vendégek megbeszéléseket folytattak a baráti kapcsolatok ápolásának további lehetőségeiről, ismerkedtek hazánk életével, üzemeket és kulturális intézményeket látogattak meg.

/mti/

bb. 34. megkezdődött az uttörőév-regionális tanácskozásokról vitatták meg a feladatokat

sa/gw kz

1981. október 9.

három regionális értekezéssel kezdte az új uttörő-év munkáját a magyar uttörők szövetségének országos tanácsa. szeptember végén, október elején szolnokon, székesfehérvárott illetve budapesten volt tanácskozás a szövetség előtt álló legfontosabb feladatokról. mindhárom eszmecszerén Varga László az uttörőszövetség főtitkára tartotta a vitaindító előadást. az ezt követő viták során kiemelt fontosságot kapott az uttörőcsapatok mindennapi tevékenysége, az ötnapos tanítási hét bevezetésével kapcsolatos észrevételek sora, valamint az országos tanács irányító és ellenőrző munkája. az 1981/82-es uttörőévben - amelyet a háss, alkoss, gyárápis jelmondat jegyében kezdtek meg az uttörőcsapatok - az eddigiekhez hasonlóan legfontosabb feladat, hogy a 6-14 éves korosztály minél játékosabb, öntevékenyebb, tartalmasabb, életkori sajátosságainak megfelelő és társadalmilag hasznos életet éljen.

a tanácskozáson értékelték az uttörőcsapatok, intézmények nyári tevékenységét, megvitatták az 1981. évi központi rendezvényekről, a táboroztatásról, illetve az uttörővezetők és a gyermektisztviselők felkészítéséről szóló előterjesztést.

/mti/

bb. 35. a szabványosítási világszervezet elnökének budapesti tárgyalásai

sl/sa/ig kz

1981. október 9.

Henri Durand, a szabványosítási világszervezet elnöke néhány napot hazánkban töltött, s megbeszélést folytatott Olajos Józseffel, a magyar szabványügyi hivatal elnökével, a szabványosítási világszervezet végrehajtó bizottságának tagjával. megvitatták a nemzetközi szabványosítás időszzerű kérdéseit, különös tekintettel a szabványok szerepére a világkereskedet elősegítésében.

/folyt. köv./

14.55/ig

- 24 -

1545

12.10

bb. 35. /a szabványosítási ... folyt./ig

elismeréssel szólta a világszervezet elnöke a mezőgazdasági és élelmezési termékek szabványosításával foglalkozó műszaki bizottság munkájáról. ez a bizottság - amelynek titkársági teendőit magyar szakemberek látják el - a világszervezet 162 műszaki bizottsága közül az egyik legaktívabb, területen eddig 233 nemzetközi szabványt dolgoztak ki.

Henri Durand megtekintette a budapesti husipari vállalatot és annak vizsgáló laboratóriumát. a helyszínen tanulmányozta, hogyan érvényesülnek a nemzetközi szabványok előírásai a magyar élelmiszeriparban.

a világszervezet elnöke pénteken elutazott hazánkbaól.

/mti/

- . -

bb. 36. hazaérkezett nicaraguából a magyar kamarai küldöttség

sl/gk/ig kz

1981. október 9.

pénteken hazaérkezett nicaraguából a magyar kamarai küldöttség, amely a mezőgazdasági és a közlekedési minisztérium valamint az állami export-import vállalatok képviselőivel a vállalatok közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről tárgyalt. a delegációt fogadta a külkereskedelmi, az iparügyi és az egészségügyi miniszter. meglátogattak néhány iparvállalatot és mezőgazdasági üzemet. a tárgyalások folyamán konkrét

üzletkötésekre is sor került. a küldöttséget keserű Jánosné, a magyar kereskedelmi kamara társelnöke vezette.

/mti/

- . -

bb. 37. forgalomirányító lámparendszer miskolcon

hag/az/ig kz

1981. október 9.

forgalomirányító lámparendszert adtak át pénteken Miskolcon, a diósgyőri városrészben a Kiss Tábornok és a Bertalan utcai csomópontnál. az új jelzőrendszer átadásával megváltozott forgalmi rend lépett életbe az utnak ezen a szakaszán, és megszünt például a nagyívben balra kanyarodás lehetősége, ugyanakkor a gyalogosok számára közlekedési átjárót nyitottak.

a forgalmat irányító új lámparendszer, valamint az egyéb korszerűsítések biztonságosabbá teszik a közlekedést a városnak ezen a korábban igen balesetveszélyes, nagyforgalmu pontjánál.

/mti/

15.10/ig

- 25 -

16⁰⁰

17.10

bb.38. gyémánt- és aranydiplomás orvosok pécsett

igó/az/zsu kz

1981. október 9.

a pécsi orvostudományi egyetem tanácsa a „pro universitate,, emlékérem arany fokozatát adományozta melczér miklós nyugalmazott egyetemi tanárnak, az orvostudományok doktorának, aki 1940 és 1962 között a bőrgyógyászati klinika igazgatója volt, s nyugalomban vonulása óta is aktív tudományos munkásságot folytat. a kiemelkedő gyógyító, oktató és kutató tevékenységet elismerő kitüntetést pénteken az aulában tartott nyilvános ünnepi tanácsülésen vette át az idős orvos. további négy személy az emlékérem ezüst, illetve bronz fokozatát kapta. ezzel az ünnepélyes aktussal nyílt meg a tizenharmadik alkalommal megrendezett egyetemi napok programja, amelyet az alma materhez fűződő kapcsolatok ápolásának szenteltek a régi és a mostani diákok, az ország minden részéről összegyűlt többszáz öregdiákot felfő béla akadémikus, az egyetem rektora köszöntötte, majd beszámolt az intézmény fejlődéséről, elért eredményeiről és további céljairól. az egyetemi tanácsülésen vették át kitüntető oklevelüket azok az orvosok, akik hatvan, illetve ötven évvel ezelőtt szereztek meg orvosdoktori diplomájukat pécsett és mindvégig közmegebecsüléssel dolgoztak az egészségügy területén. lengyel imre gyémánt diplomát, bodonyi aladár, cseh imre, horváth zoltán, marschall lajos, szamosi józsef, szanathy julia és villányi imre pedig aranydiplomát kapott.
/mti/

-.-

bb.43. felhasználható 17.00 órától!

csikszentmihályi róbert kiállítása vácott

vir/mv/az/zsu kz

1981. október 9.

csikszentmihályi róbert szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás pénteken vácott a madách imre művelődési központban. a tárlaton a művész érmei, plakettjei és kisplasztikái között helyet kapott több állatábrázolása, fából készült szobra is.
/mti/

-.-

15.30/zsu

-26-

16⁰⁵

17.10

bb.39. felhasználható 16 órától!

^{szé}
bor^{szék}muzeum badacsonyan

szé/mv/zsu kz

1981. október 9.

bor^{szék}muzeumot nyitottak pénteken badacsonyan. a történelmi borvidék kétezer éves múltját, fejlődését bemutató kiállítást a hegy bazaltszikláinak tövében álló vitorlás-ház kilenc helyiségében rendezte be a badacsonyi állami gazdaság.

a közönség láthatja a muzeumban a római kor szőlőművelési eszközeit, a szőlészet és borászat középkori szerszámaikat. a gyűjtemény egyik darabját a fából készült bálványprést az épület előtt helyezték el. a dokumentumok között ott látni a tihanyi alapítólevél másolatát, az 1756-ban kelt badacsonytomai hegykönyv nagyított másolatát, forgatható fatáblákon tárták a szemléldők elé.

a muzeum fotókon, rajzokon, grafikákon mutatja be a mai gazdálkodás módszereit, törekvéseit és terveit. jól egészsíti ki a muzeumbanszerezhető ismereteket az épület melletti nagyüzemi szőlőültetvény és a környezetet oltalmát szolgáló gyepes-szőlőművelés bemutatója.
/mti/

-.-

bb.40. felhasználható 16 órától!

magyar-angol gazdasági tárgyalások

sl/tr/zsu kz

1981. október 9.

reginald eyre angol kereskedelmi parlamenti államtitkár - héttagú küldöttség élén - október 5-9 között hazánkban tárgyalt. megbeszélést folytatott a külkereskedelmi minisztériumban török istván államtitkárrel a magyar-angol gazdasági kapcsolatok fejlesztési lehetőségeiről, különös tekintettel a kereskedelmi, ipari és tudományos kooperáció elősegítésére. különös súlyt helyeztek a magyar és az angol vállalatok harmadik piaci együttműködésére. ennek érdekében az állami biztosító és az angol hitelbiztosító intézet külön levélváltásban állapodott meg abban, hogy harmadik piacokra irányuló közös magyar-angol szállításokra hitelgaranciát nyújtanak egymás ügyefeleinek. az erről szóló írásbeli dokumentumokat a két államtitkár egymásnak átnyújtotta. az angol államtitkár látogatást tett az ipari minisztériumban, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériumban, a magyar kereskedelmi kamrában és a külkereskedelmi bankban.
/mti/

15.35/zsu

-27-

16²⁰

17.10

bb.41. lakáscsere szolgálat - sajtótájékoztató a muosz-ban

t/os/gk/sl/zsu kz

1981. október 9.

az első címet egy hét múlva küldi ügyfeleinek az új szövetkezeti lakáscsere szolgálat. a lakásszerviz és az okisz szervezési és számítástechnikai vállalata az őszi bnv-n mutatkozott be új vállalkozásával, a számítógépes komplex lakáscsere partnerkereső szolgáltatással. már a vásáron kedvezően fogadták a cserélni szándékozó fővárosiak az újabb lehetőséget, több mint kétezeren jelentkeztek. azóta a lakásszerviz ügyfélszolgálati irodájában és a sugár üzletközpontban felvett megbízásokkal háromezerre nőtt a lakáscserélők köre.

pénteken az új szolgáltatás eddigi tapasztalatairól, a számítógépes adatfeldolgozás eredményeiről sajtótájékoztatót tartottak a muosz-ban. elmondották, hogy eddig 1700 lakáscsere-kérdőív érkezett vissza az okisz szervezési és számítástechnikai vállalat számítóközpontjába. ebből 1300-at feldolgozott már a számítógép. az adatokból kiderült, az ügyfelek 80 százaléka meglévő lakását egy másikra cserélné el, 20 százalék szeretne egyért kettőt, illetve kettőért egyet kapni. a legtöbb cserélő 90 százalék/nagyobb lakást kíván, csaknem 60 százalék magasabb komfortfokozatot, s 40 százalék kertes lakást kér. a cserélők 70 százaléka tizenkettőnél több lakásos, nagy házból szeretne elköltözni, s csupán 1 százalék óhajtott lakótelepi lakást. telefonhoz 32 százalékuk ragaszkodik. az számítógép az eddig betáplált adatok alapján száz cserélő számára talált igényeinek megfelelő partnert. nem alapvetően lényeges kérések elhagyásával további 500 cseréről is szó lehet. a cserélők-állomány növekedésével ez az arány természetesen lényegesen emelkedik, a program kidolgozóinak véleménye szerint az optimális mennyiség 30 ezer lakás lenne.

a szolgáltatás alapdíja 100 forint. ezzel a jelentkezők bekerülnek a cserélni szándékozók körébe, lakásuk jellemző adataival, ugynevezett passzív tagként. ha sürgős a lakáscseréjük, újabb 100 forintért aktív taggá válnak, s ezért lakáscímeket is kapnak. sikeres csere esetén 500 forintot kell fizetni, ami egyben soronkívüliséget jelent a lakásszerviz ilyenkor esedékes szolgáltatásainak igénybevételéhez. azonnalra vállalják a költöztetést, a takarítást, és a kisebb gyorsjavításokat, de a cserélők előnyben részesülnek a teljes lakásfelújításoknál is./mti/

-.-
-28-

15.40/zsu

16³⁰

17. 10

bb.42. országos urológus napok kecskeméten

lász/az/ig kz

1981. október 9.

a rendszeres betegségmegelőző szűrések megszervezését sürgették a szakemberek kecskeméten az i. országos urológus napok tudományos ülésén.

a kétnapos konferencián kilencvenkét referátum hangzik el, a hazai és külföldi orvos-kutatók a szakág legújabb eredményeiről számolnak be. több előadó szólt arról, hogy gyógyintézetekben elismerten fejlődik az urológiai gyógyászat, sebészet. a felnőtt urológiai osztályokon belül létrehozták gyermekurologiai szakrendelés-hálózatot, ami a vesebetegségek korai felismerését, gyógykezelését teszi lehetővé. szó esett a tanácskozáson a 4-6 éves kisgyerekek gyakorivá vált ágybavizeléséről, aminek kiváltója lehet az apróságokat ért stressz is. a panaszok általában gyógykezelhetők, s felelőtlen mulasztás, ha a szülők nem fordulnak orvoshoz. foglalkoztak a tudományos konferencián a vesekövek képződésének korai felismerésével, gyógyításával, valamint az idős koru férfiak prostata szűrésének fontosságával, ami a daganatos megbetegedések megelőzését szolgálja.

bemutatták azokat a műszereket, amelyek tökéletesebbé teszik a vizsgálatokat és pontosabb diagnózist adnak a beteg szervről. ilyen az urolow-cystometer, amelynek prototipusa - mérnökök és orvosok ujításaként - a hódmézóvásárhelyi metripont mérleggyárban készült és a szegedi klinikán „vizsgázott”, eredményesen.

szombaton szekcióülésekkel folytatják a konferenciát./mti/

-.-

bb.44. felhasználható: 17 órától!

erdős lászló festőművész kiállítása körmenden

kre/ká/ig kz

1981. október 9.

pénteken körmenden, a színház előcsarnokában megnyílt erdős lászló festőművész kiállítása. a tárlaton a művész 40 alkotását láthatja a közönség. elsősorban a göcseji és a balatoni tájat ábrázoló, valamint a szülőföld ihletésében született olajképeit, akvarelljeit tárja a látogató elé.
/mti/

-.-

15.35/ig

- 29 -

16³⁵

17. 10

bb.47. timföld 2000-ben is - új alapanyagok a lehetőségek listáján
- befejeződött az icsoba konferenciája tihanyban

bév/az/ig

hgy

1981. október 9.

pénteken befejeződött tihanyban a bauxit, a timföld, és az alumínium tudományos kutatásával foglalkozó nemzetközi szervezet az icsoba konferenciája, amelyen 34 ország szakemberei vettek részt. képviseltette magát az iba, a fejlődő országok nemzetközi bauxit egyesülése is.

a magyarországi tanácskozást, timföldgyártás 2000-ig címmel rendezték meg azzal a céllal, hogy áttekinthessék a különböző országok kutatási, fejlesztési eredményeit. az eszmecsere tapasztalatait az mti munkatársának kérésére Zámbo János, az icsoba magyar nemzeti bizottságának titkára, az alumínium-ipari tervező és kutató intézet igazgatója foglalta össze. elmondotta, hogy várhatóan 2000-ben is döntően a bauxit alapanyagot felhasználó timföldgyártás útján jutnak el az alumínium előállításához, nagyrészt a széles körben elterjedt mintegy száz éves bayer technológia szerint. számításba jöhetnek azonban más alapanyagok is a timföldgyártásban. kísérleteznek például nagy alumíniumtartalmu anyagok, palák, nefelinek, szilikátok feldolgozásával. szovjetunióban már berendezkedtek a szilikátalapú alumínium gyártásra is. mindez azonban még 2000-ben sem lesz a jellemzője. kísérleteznek azzal is, hogy a technológiai folyamatból kihagyják a timföldgyártás fázisát és anélkül jussanak el az alumíniumhoz.

a tapasztalatokból kiindulva azonban az alumíniumiparban most a legfontosabb fejlesztési feladat a hagyományos technológia továbbfejlesztése, tökéletesítése, hogy kevesebb energia fogyjon és mérsékeljék a lufelhasználást is. az energia takarékosagra máris figyelemreméltó eljárások születtek. a timföldgyártás energia igényének egyharmadát a kalcinálás viszi el. ez 25 százalékkal mérsékelhető, ha a füstgázok és a timföld melégét ésszerűen hasznosítják. az akjai és az almásfüzitői timföldgyártásban már e megoldás sikeres eredményeiről is beszámoltak.

a icsoba tanácskozás résztvevői felkeresték a bauxitkutató vállalatot, meglátogatták az akjai timföldgyártat és a bakonyi bauxitbánya vállalatot is./mti/

16.00/ig

- 30 -

16.00

17.10
[Signature]

bb.48. cukorrépa termesztési tanácskozás és gépbemutató mezőhegyesen

bty/az/zsu hgy

198. október 9.

cukorrépa termesztési tanácskozást és gépbemutatót tartottak pénteken a mezőhegyesi mezőgazdasági kombinátban a cukorrépa termesztési kutató intézet és a házigazdák szervezésében. az eszmecsere a talajművelés, a tápanyaggazdálkodás új módszereit ismertették, megvitatták a gépesítés kérdéseit s működés közben mutatták be a kleine kr-6-e fejelő, kieszedő gépet, amelynek üzemi tapasztalatai igen kedvezőek. a masina óránként 0,86 hektárról szedi ki a répát, jobb minőségben, mint az eddig alkalmazott gépek. a mozgó, kieszedő csoroszlyák ugyanis a teljes répát kiemelik, kevesebb a gyökérszakadás, kisebb a betakarítási veszteség. előnye ennek a betakarító gépeknek az is, hogy vele a répalevél szennyestől mentesen takarítható be. ami szintén nem elhanyagolható: olcsóbb mint az eddig alkalmazott betakarító gépek./mti/

-.-

bb.49. a kisz központi bizottságában

gk/zsu/hgy

1981. október 9.

pénteken országos tanácskozást tartottak az agitációs és propagandamunka területén dolgozó kisz-vezetők részvételével. a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről berecz jános, a központi bizottság osztályvezetője tartott előadást, foglalkoztak az agitáció és propagandamunka, a politikai képzés továbbfejlesztéséről hozott határozatok végrehajtásával is./mti/

-.-

bb.50. kiállítás, előadások - rendezvénysorozat kezdődött székesfehérváron a magyar-szovjet barátság jegyében

zsi/az/zsu hgy

1981. október 9.

testvéri barátság címmel egyhónapos rendezvénysorozat kezdődött pénteken székesfehérváron, a megyei pártiskolán a magyar-szovjet együttműködés eredményeiről. nyikolaj fjodorovics kozlovszkij szovjet fotóművész életképek című fotókiállítását sudár kiván, az mszmp fejei megyei bizottságának titkára nyitotta meg, majd ivan vasziljevics szolimon nagykövetségi tanácsos a szovjet baráti társaságok szövetségének magyarországi képviselője tartott előadást az szkp békepolitikájáról.

/folyt.köv./
16.00/zsu

-31-

14.00

17.10
[Signature]

bb.50./kiállítás ... folyt./zsu

az egyhónapos barátsági rendezvénysorozaton előadásokat tartanak, filmvetítést, baráti találkozót rendeznek. a szovjetunió, a fáklya és a lányok asszonyok című folyóiratok szerkesztői ankéton találkoznak az olvasókkal. a rendezvénysorozatot november 5-én szovjet irodalmi est zárja./mti/

-.-

bb.45. felhasználható 17.30 óra után!

körtvélyesi magda és hajtun klára kiállítása püspökladányban

tár/az/zsu kz

1981. október 9.

körtvélyesi magda festőművész tizenhat, főleg tájakat bemutató olajképe és hajtun klára grafikusművész nyolc, elsősorban csendéleteket ábrázoló grafikája látható azon a közös kiállításon, amelyet pénteken nyitottak meg püspökladányi művelődési központ kiállítótermében. a tárlatot október 23-ig tekintetik meg az érdeklődők./mti/

-.-

bb.46. felhasználható 16.30 órától!

ifjúsági szolidaritási nap karcagon

end/az/zsu kz

1981. október 9.

ifjúsági szolidaritási napot rendezett pénteken karcagon a hazafias népfront és a kisz megyei és városi bizottsága. az őszi szolidaritási akció demonstrációján részt vett a hazánkban tanuló vietnami diákok egy csoportja, jelen volt truong van minh a vietnami szocialista köztársaság magyarországi nagykövetségének titkára. a vendégek felkerestek több helybeli intézményt, röpgyűlésen találkoztak az agyagipari és népművészeti htsz dolgozóival.

délután a déryné művelődési központ nagytermében ifjúsági szolidaritási gyűlést tartottak. cigle jános, a kisz városi bizottságának titkára köszöntötte a délkelet-ázsiai testvéri népképviselőit, majd truong van minh mondott beszédet a vietnami szocialista köztársaság szocialista építőmunkájáról, békeharcáról, a résztvevők hangot adtak a testvéri vietnami néppel vállalt szolidaritásuknak./mti/

16.15/zsu

-.-
-32-

1405

17.

bb.51. dr. václav moravec kitüntetése

zsu hgy

1981. október 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. václav moravecnak, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetének a magyar-csehszlovák kapcsolatok fejlesztésében kifejtett tevékenysége elismeréseként a magyar népköztársaság zászlórendje kitüntetését adományozta.

a kitüntetést losonczy pál, az elnöki tanács elnöke adta át./mti/

-.-

bb.52. fejlődő országok hírügynökségi munkatársainak továbbképző tanfolyama

k/pj/sa/zsu hgy

1981. október 9.

nemzetközi továbbképző tanfolyam kezdődött a fővárosban pénteken a magyar távirati iroda, a tesco és a budapesti nemzetközi újságíró iskola rendezésében. a tanfolyamon ghána, a jemeni népi demokratikus köztársaság, libia és tanzánia nemzeti hírügynökségének, valamint a palesztin felszabadítási szervezet hírszolgálati irodájának újságírói és más szakemberei részesülnek sajtóelméleti, gyakorlati és fotóriporteri képzésben. a hallgatók megismerkednek magyarországi politikai, gazdasági és kulturális életével is.

a tanfolyam megnyitóján dr. lakatos ernő, az mti vezérigazgatója köszöntötte a résztvevőket./mti/

-.-

bb.54. autóbusz mozgássérülteknek

i/is/sa/zsu hgy

1981. október 9.

a kisz xiii. kerületi bizottsága, az ibusz és a szociális intézetek központja szerződése értelmében a kisz xiii. kerületi bizottsága a mozgássérültek szállítására alkalmas autóbust adott át. az átalakított autóbusz árát a kerület kisz-szervezetei társadalmi munkával teremtették elő. a kisz fiatalok ajándéka lehetővé teszi, hogy a jövőben a mozgássérültek részt vehessenek az ibusz által szervezett belföldi és külföldi túrákon./mti/

-.-

16.30/zsu

-33-

1410

17.

bb.53. jogásznapi szentendrén

sa/zsu hgy

1981. október 9.

a szentendrei művelődési házban rendezték meg a dunakanyar jogásznapot. dr. jókai loránd, a magyar jogász szövetség főtítkárára megnyitó beszédében a jogásznapi alapvető céljáról szólta: az ország jogászai megismerjék társadalmi fejlődésünk jelenlegi szakaszának jogpolitikai és jogalkalmazási problémáit, a továbbhaladással összefüggő feladatokat. dr. szijártó károly legfőbb ügyész, a jogalkalmazás időszerű kérdései a jogpolitikai határozat végrehajtásának tükrében, címmel tartott előadást. hangsúlyozta: a jogalkalmazás minőségének javításában kiemelkedő szerepe van a jogtudat fejlődésének, az önkéntes jogkövetésnek. az államigazgatási jogalkalmazás időszerű kérdéseivel foglalkozva kiemelte, hogy e területen is alapvető követelmény a jogok biztosítása mellett megkövetelni a kötelezettségek maradéktalan teljesítését, főleg a hatósági határozatok végrehajtása területén. utalt arra, hogy társadalmi viszonyaink kedvező kereteket teremtenek a bűnözés és más kedvezőtlen társadalmi jelenségek visszaszorítására. ennek ellenére, a társadalmi fejlődés nem járt együtt a bűnözés csökkenésével. hangsúlyozta: a megelőzés eszközeivel is folytatni kell a harcot a bűnözés ellen. fel kell figyelni azokra a tudati szférában fellépő jelenségekre, amelyek miatt nem mindig sikeres a bűnözés elleni küzdelmünk. a bűnözés okainak megszüntetését, a bűncselekmények leplezését állami ügyészségnek kell tenni. különösen vonatkozik ez a társadalmi és személyi tulajdonság károsító bűncselekményekre, amelyek a legnagyobb arányt képviselik a bűnözésen belül. megállapította: a jogászság jó eredményeket ért el a maga eszközeinek felhasználásával a társadalmi célok megvalósításának segítésében, a törvényesség fejlesztésében.

az előadást követően a résztvevők négy szekcióban tárgyaltak az államigazgatási eljárási törvény szerepéről, az igazgatás korszerűsítésében, a kriminális agresszivitás lélektani hátteréről, az ingatlanforgalom szabályozásáról, és a kisüzemi gazdálkodás szövetkezeti formáinak továbbfejlesztéséről, illetve az ezekkel kapcsolatos aktuális jogalkalmazási kérdésekről./mti/

-.-

bb.55. italo borzi látogatása hazánkban

sa/zsu hgy

1981. október 9.

pénteken elutazott budapestről italo borzi, az olasz köztársaság miniszterelnöksége mellett működő tájékoztatási szolgálat és irodalmi, művészeti, tudományos, szerzői, jogvédő iroda főigazgatója, aki bajnok zsolt államtitkárnak, a minisztertanács tájékoztatási hivatala elnökének meghívására október 5-9. között hivatalos látogatást tett hazánkban.

/folyt.köv./
16.40/zsu

-34-

14.20
18.

bb.55./italo borzi ... folyt./zsu

itt tartózkodása során megbeszélést folytatott a két ország tájékoztatási együttműködésének kérdéseiről.

italo borzit fogadta aczél györgy miniszterelnökhelyettes és szarka károly külügyminiszterhelyettes. találkozott a magyar távirati iroda, a magyar újságírók országos szövetsége, és a művelődési minisztérium kiadói főigazgatósága vezetőivel./mti/

-.-

bb.56. részvétllátogatás

gk/zsu hgy

1981. október 9.

anvar szadat, az egyiptomi arab köztársaság elnökének elhunytá alkalmából barcs sándor, az elnöki tanács tagja és garai róbert, külügyminiszter-helyettes pénteken részvétllátogatást tett az egyiptomi nagykövetségen./mti/

-.-

bb.57. hazaérkezett afrikai utjáról a magyar szakszervezeti küldöttség

sl/gk/zsu hgy

1981. október 9.

pénteken hazaérkezett a magyar szakszervezeti küldöttség, amely mozambikban és tanzániában megbeszéléseket folytatott a két országos szakszervezeti központ vezetőivel az együttműködés továbbfejlesztéséről, valamint madagaszkáron részt vett a madagaszkári dolgozók szakszervezetei szövetségének vi. kongresszusán. a delegációt palotai károly, a szot alelnöke vezette./mti/

-.-

17.35/zsu

-35-

18.00

18.

bb.63. időjárásjelentés

sa/ig hgy

1981. október 9.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken este
18 órakor:

megélénkülő szél

eleinte kevés felhő, száraz idő. elsősorban a dunántúlon
magnövekszik a felhőzet, elsősorban zápor várható. a déli, délnyugati
szél többfelé megélénkül, főként a nyugati megyékben megerősödik.
a hőmérséklet kora délután 19, 24 fok./mti/

- . -

bb.58. a koldusopera bemutatója szolnokon

laz/az/zsu hgy

1981. október 9.

brecht-weill koldusoperájának pénteki nagyszínházi bemu-
tatójával kezdte meg az ideai színiévadot a szolnoki szigligeti
színház társulata. a bemutató előadás érdekessége, hogy sán-
dor pál érdemes művész, több nagyszerű film alkotója ezuttal
mint színházi rendező mutatkozik be. a zenés játékban bicska
maxit vendégművészként kern andrás játssza, míg a további szere-
pekben margittay ágít, kristóf tibort, egri katit, nagy zoltánt
és takács katit láthatja a közönség./mti/

- . -

bb.59. pilinszky dráma eredeti bemutatója pécsen

han/ká/zsu hgy

1981. október 9.

a pécsi nemzeti színház ságvári kamaraszínháza pénteken este
mutatta be a nyáron elhunyt pilinszky jános költő gyerekek
és katonák című drámáját. az eredeti bemutatót a színház felké-
résére vincze jános rendezte. a lírai játékban a pécsi nemzeti
színház művészein kívül fellépnek a ságvári művelődési házban
működő nyitott színpad, valamint az uránvárosi építők uti álta-
lános iskola gyermekszínpadának tagjai./mti/

- . -

18.20/zsu

-36-

1830

19.

bb.60. ősbemutató a szegedi kisszínházban

dén/az/zsu hgy

1981. október 9.

a szegedi nemzeti színház kisszínházában pénteken magyaror-
szágon először mutatták be mario fratti: a nagy trükk című bün-
ügyi tragikomédiáját. a hazánkban kevésbé ismert szerző 1963.
óta az egyesült államokban él. több mint negyven színdarabot
írt. műveit nemcsak a tengeren túl, hanem az európai országok több-
ségében is játsszák.

a szegedi előadást félix lászló rendezte. a darab szerepeit
máriáss melinda, vass gábor és bagó lászló játszották. a diszle-
teket varga mátyás, a jelmezeket ék erzsébet tervezte.

fratti e darabjának cselekménye napjainkban játszódik egy
new york-i magányos villában./mti/

- . -

bb.61. bródy sándor: a medikus - színházi bemutató debrecenben

tár/az/zsu hgy

1981. október 9.

bródy sándor: a medikus című három felvonásos életképének
a színpadra állításával pénteken a hungária kamaraszínházban
is megtartotta idei első bemutatóját a debreceni csokonai szin-
ház társulata. a darabot kelemen pál rendezte, a főbb szerepe-
ket vitéz lászló, simor ottó jászai-dijas, oláh györgy jászai-
dijas és markovits bori alakítják. a diszleteket és a jelmezeket
szabó ágnes tervezte./mti/

- . -

bb.62. megnyílt az amatőr színjátszók budapesti fesztiválja

t/gi/gk/zsu hgy

1981. október 9.

pénteken este a derkovits ifjusági házban ünnepélyes keretek
között megnyitották az amatőr színjátszók budapesti fesztiválját.
az október 19-ig tartó eseménysorozatot idén immár ötödik alka-
lommal rendezik meg, a budapesti művészeti hetek keretében.

/folyt.köv./

18.25/zsu

-37-

1835

19.

bb.62./megnyilt ... folyt./zsu

a fesztiválon 17 fővárosi és két vidéki amatőr csoport lép színpadra. a megnyitót két előadás követte. a teatrum chemotox irodalmi anyagokból összeállított műsorral lépett a közönség elé, amelynek során egy fiatal, albérletben élő házaspár viszontagságos hétköznapijait elevenedtek meg. a iv. tanulmányi színházi csoport muszorgszkij: egy kiállítás képei című zenéjére komponált mozgásváltozatokat mutatta be./mti/

bb.64. rendhagyó lakossági fórum

t/ri/sa/zsu hgy

1981. október 9.

a pesterszébeti városközpont továbbfejlesztéséről, az ezzel kapcsolatos gondokról beszélgettek pénteken a kerület lakóival a fővárosi tanács beruházási főosztálya és a kerületi tanács képviselői. a rendhagyó lakossági fórumon a résztvevők sorra járták az építkezések színhelyeit, ahol választ kaptak kérdéseikre.

mint a séta során elhangzott, a városközpont kialakítása a 60-as évtized közepén kezdődött meg, s 1985-re a kerület lakásainak 30 százaléka - csaknem nyolcezer otthon - épül itt fel. a vi. ötéves terv idején a program befejezéseként mintegy 2200 új lakást adnak át a határ út - török flóris utca - nagy sándor utca - vörösmarty utca - ságvári endre és krammer sándor utca által határolt területen. az óvodai gondok enyhítésére előreláthatólag az idei év utolsó napjaiban a krammer sándor utcában átadják a városközpont harmadik óvodáját, amely 150 kisgyermeknek ad majd otthont.

a résztvevők megtekintették a tanácsházával szemben lévő területet, ahol még ebben a hónapban megkezdődik egy három évre tervezett munka; itt épül meg a kerület 6700 négyzetméteres, háromemeletes iparcikk áruháza. a további teendőkről szólva a kerület lakóinak elmondották, hogy a tervidőszakban három bölcsődét, két óvodát és iskolát avatnak fel. nem lesz gond a bevásárlás sem; a kerületközpont 1985-ig abc áruházakkal gazdagodik. a szolgáltatói hálózatot új patyolatok, női-férfi fodrászatok, gyógyszertár, valamint körzeti orvosi rendelő gyarapítja majd. a városközponti munkák befejeztével kereskedelmi és bevásárlási központot - sétálóutcát - alakítanak ki a kossuth lajos utcában a baross utca - török flóris utca közötti szakaszon.

/folyt.köv./

19.05/zsu

-38-

1940

20.15

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/H

Belföldi hírek

parlament

bkk 1. gonda györgy beszéde

ár uni nj pr

1981. október 9.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk gonda györgy államtitkár beszámolóját, amely az országgyűlés ülésének pénteki napján hangzik el.

az anyag feloldásig szigorúan embargós!

x x x

/folyt.köv./

- 1 -

bkk 1. /gonda györgy ...1.folyt./um

öt évvel ezelőtt, 1976-ban alkotott törvényt az országgyűlés az emberi környezet védelméről - mondotta előljáróban. - ezt megelőzően a környezetvédelem egyes részterületeivel már foglalkoztak magas szintű jogszabályok. ilyen volt a vízügyi törvény, az egészségügyről szóló törvény, vagy például a természetvédelemről alkotott törvényerejű rendelet. az 1970-es évek derekán nyilvánvalóvá vált azonban, hogy ezek a szabályok, az ezekre alapozott intézkedések nem elégségesek, a környezetvédelem ügyét átfogóan és egységesen kell rendezni. azok a változások ttek ezt szükségessé, amelyek az iparban, a mezőgazdaságban és a közlekedésben bekövetkeztek, s amelyek a felgyorsult városiasodás és az idegenforgalom nyomán alakultak ki. a társadalmi-gazdasági fejlődés mintegy velejárójaként országunkban is megjelentek és felerősödtek azok a mellékhatások, amelyeknek elhárítása vagy csökkentése nélkülözhetetlen a ma élő és a jövő nemzedékek számára. így került sor öt éve a törvényben azoknak az elveknek, céloknak és teendőknek összegezésére, amelyek a föld, a víz, a levegő, az élővilág, a táj és a települési környezet hatékonyabb védelmét szolgálják. az intézkedések középpontjában az ember áll.

amikor a törvény megjelölte a célokat és a teendőket, figyelembe kellett venni, hogy egyrészt a környezetünket érő kedvezőtlen hatások bonyolultak, egymásra épülnek, másrészt pedig a természet öntisztuló képessége e hatások nem mindegyikével szemben képes védelmet nyújtani. a többi között példa erre hogy az ipar, a mezőgazdaság és a háztartások évente több tízmillió tonna hulladékot bocsátanak ki, a települések, a közlekedés, az ipar fejlődése sok ezer hektár termő-

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy ...2.folyt./um

területet „fogyaszt”, a gépkocsiállomány - és az általa okozott szennyezés is - óriási mértékben megnőtt.

a törvény végrehajtásának alapvető feltétele volt azt tisztázni, hogy a környezetvédelem egyes részfeladatainak megoldásában melyik minisztériumnak és főhatóságnak mi a teendője, mire terjed ki a felelőssége. az is egyértelművé vált, hogy mindenekelőtt annak kell eljárni, intézkedni, akiknek a tevékenysége nyomán a környezet károsodik, vagy károsodhat. az országos környezet- és természetvédelmi tanács - mint kormánybizottság - kezdeményezésekkel, beszámoltatásokkal, és a legalapvetőbb feladatok rendszeres áttekintésével teljesítette, illetve teljesíti megbízatását. az országos környezet- és természetvédelmi hivatal részben egyes szakterületek irányító szerveként, részben összehangoló szerepkörben igyekezett és igyekszik feladatát ellátni. a környezetvédelem mindinkább beépült a tanácsok tevékenységébe is, s érzékelhető ennek kedvező hatása. munkához láttak a környezet- és természetvédelmi felügyelőségek - összesen hét működik az országban -, és egy kis létszámú környezetvédelmi intézet is dolgozik. mindez azonban az érdemi környezetvédelemnek nyilvánvalóan csak a szervezeti feltételeit jelenti.

a tennivalókat két kategóriába kellett sorolni. az egyik a korábban kialakult szennyező források, hatások folyamatos megszüntetése, illetve csökkentése. a másik pedig az, hogy az új beruházások, fejlesztések megvalósítása során

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy ...3. folyt./um

figyelembe vegyék a környezeti viszonyok esetleges változásait is. ez utóbbiban egy igen lényeges követelmény a megelőzés jut kifejezésre. a környezetvédelemben ma a korábbi időkből származó hiányosságok, mulasztások kiigazítása okozza a legtöbb gondot, de a jövő útja a megelőzés: olyan fejlesztési gyakorlat, amelynek természetes eleme az emberi környezet megóvása. kétségkívül - akár az egyik, akár a másik feladatkörrel legyen szó -, a megoldáshoz anyagi eszközök is szükségesek. a korábbi időkből származó gondok felszámolásában szigorú fontossági sorrendet szükséges érvényesíteni. reális feladatnak azt lehet tekinteni, hogy legkésőbb az üzemek esedékes rekonstrukciója, felújítása során tegyék meg a szükséges intézkedéseket, alakítsák ki a környezetvédelmi feltételeket. az új beruházások esetében elvileg a szükséges garanciák adóttak, de a megvalósítás sokszor követel beavatkozást, mert a figyelem nem mindig terjed ki erre a követelményre. még most is előfordul rosszul értelmezett „takarékoskodás”, a környezetvédelmi beruházások terhére. pedig az utólagosan épített berendezések legtöbbször költségesebbek és kisebb hatásfoku működésre képesek, mint az eredetileg lehetséges megoldások. a víz, a levegő tisztaságának védelmére, valamint a termőföld védelmét szolgáló meliorációs célokra öt év alatt együttesen mintegy 40 milliárd forintot fordítottak. ez becsült adat, és tartalmaz olyan megoldásokat is, amelyeknél a termelési célok és a környezetvédelmi érdekek szerencsésen találkoztak.

a legkevesebb a hulladékokból származó szennyezések megelőzése és megoldása területén történt. összefügg ez a másod-nyersanyagként újra felhasznált hulladékok viszonylag alacsony arányával - ez magyarországon az iparban nem éri el a 10 százalékot -, és a háztartási

/folyt.köv./

bkk 1. gonda györgy...4. folyt./um

hulladékok elhelyezése körüli rendezetlen állapotokkal is. ez utóbbi annak a társadalmi igénynek a hiányát is jelzi, hogy kellő körültekintéssel, fegyelmezettséggel tartssunk és tartassunk rendet magunk körül. környezetünk tisztaságára jobban kellene ügyelnünk.

amikor a környezetvédelmi törvény megszületett, még csak kisebb, üzemi méretű feladatok adódtak a veszélyes hulladékok káros hatásával kapcsolatban. ma már elfogadot felismerés, hogy átgondolt és szigorú intézkedések szükségesek. becslés szerint évente 300 ezer tonna mérgező hulladék jön létre és ennek sorsáról kell felelősséggel dönteni, tárolásáról, részben visszanyeréséről vagy ártalmatlanításáról gondoskodni. nyomatékosan figyelmeztet erre a közelmúltban nagy visszhangot kiváltott váci talaj- és vízszennyezés. ami általában a hulladékok dolgát illeti, a környezetkimélő gazdálkodás a megoldás legnyilvánvalóbb útja. ma, amikor a nyersanyagok hiánya, az árak emelkedése általában is a takarékos felhasználásra ösztönöz, ezen az úton kell keresnünk a környezet terhelésének csökkentését, a gondok megelőzését. az anyagokkal való ésszerű, hatékony gazdálkodás és a környezetvédelem ily módon ugyanannak a dolognak a két oldalát jelenti. nem véletlen, hogy külföldön is előtérbe került a környezetkimélő, hulladékszegény technológiák kidolgozása. s azért szorgalmazza a környezetvédelem is a hatékony, ésszerű gazdálkodást a természeti erőforrásokkal, a magasfoku takarékoskosságot, mert mindebben benne foglaltatik a környezet megóvása.

a környezet állapota lényegében leolvasható az ország gazdaság-földrajzi

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy...5.folyt./um

törképéről, azokon a területeken voltak és vannak gondok, ahol az ipar nagymértékben koncentrálódott: elsősorban budapesten és térségében, észak- és közép-dunántulon, a borsodi iparvidéken és baranyában. az elmúlt években az anyagi eszközök tervszerű felhasználása már hozott szerény eredményeket. 1975-höz viszonyítva 1979-ben a megfelelően kezelt ipari használtvíz-kibocsátás évi 61 millió köbméterről 113 millióra emelkedett. a levegő minőségének javítását 1976 és 1980 között mintegy 5 milliárd forint értékű beruházás szolgálta. győrtől és pécsétől érzékelhető a javulás, kecskeméten, ajkán, szolnokon mérséklődött a fluor szennyezettség. a legnagyobb környezetvédelmi beruházás az évi 440 ezer tonna hulladék megsemmisítésére alkalmas, befejezés előtt álló budapesti szeméttégetőmű. a változásokat mutatja az is, hogy például borsod megyében a leninkohászati művek, a borsodi vegyi kombinát és az ózdi kohászati üzemek több mint 3 milliárd forintot költöttek környezetkimélő, környezetvédő célokra, ugyanakkor sok még a teendő a vegyiparban, az erőművekben, a kohászatban, a cementiparban és az élelmiszeriparban. időszerű volt az országos környezet- és természetvédelmi tanács határozata a tatabányai és a selypi cementgyár leállítására. indokolt a komárom megyei tanács kezdeményezése a tatabányai ötvözetgyár megszüntetésére. ezek végső eszközök, a teendők lényege, hogy minden gazdasági vezető, de különösen azok, akiknek területén az emberi környezetet, az emberek egészségét veszély fenyegeti, felelősséggel és kezdeményező módon járjanak el.

a továbbiakban az atomenergia hazai, békés célú felhasználásának környezetvédelmi összefüggéseiről szólt az államtitkár, emlékeztetve arra, hogy 1980-ban külön

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy...6.folyt./um

törvény született az atomenergiáról. - a törvény végrehajtása, az ennek érdekében tett intézkedések biztosítékot jelentenek arra, hogy ne kelljen tartani a környezetkárosítás veszélyétől. a paksi atomerőmű úgy épül meg, hogy üzemeltetése során a környezetbe kerülő szennyező anyagok hatása a megengedettnél lényegesen kisebb lesz. a mérő és ellenőrző rendszer kiépül és időben elkezd működni.

a térség nagy érdeklődéssel figyel minden, a balatonnal kapcsolatos változást, tervet, intézkedést. a kormány által jóváhagyott két program szolgálja azt a célt, hogy a jogos aggodalomra okot adó helyzet megváltoztatható legyen. az egyik a balaton és térségének vízgazdálkodására, a másik a térség regionális rendezésére vonatkozik. évekre van szükség ahhoz, hogy ezek végrehajtása nyomán érzékelhető legyen a változás. a folyamatban vagy előkészítés alatt lévő munkák kedvező hatást ígérnek. a készhelyi öbölben elkezdett munkálatok, a szennyvíztisztítás fejlesztési ütemének tervezett gyorsítása és egyéb intézkedések egész sora szolgálja ezt a célt. azt gondoljuk, hogy a terveket nagy pontossággal kell végrehajtani és elejét venni annak, hogy különböző engedélyek meghiusítsák az eredeti, a megoldást szolgáló szándékot. ebben igen nagy a felelősségünk. a balaton helyzetével kapcsolatos kutatásokat - amelyek a kiemelt kutatási feladatok közé tartoznak - úgy kell folytatni, hogy a gyakorlat számára világos és egyértelmű válaszok, illetőleg megoldások szülessenek. a balaton értékeinek megóvását vagy helyreállítását segítené az idegenforgalom visszafogása. ez évben egyes hétfői napokon már több mint 1 millió vendég volt a tó mellett. amikor néhány éve

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy ...7. folyt./um

a balaton fejlesztésével kapcsolatos tervek elkészültek, ennél lényegesen kisebb igénybevétellel számoltak. ennek tanulságait is le kell tehát vonni. az építési fegyelem megszilárdítása - s általában a hatósági előírások betartása és betartatása - ugyancsak elsőrendű része a környezetvédelemnek.

a környezetvédelem vagy annak egy-egy részterülete gyakran áll szenvedélyes viták középpontjában. különösen sok indulat kavargó körül, hogy lehetséges-e egyidejűleg a mezőgazdaságot fejleszteni és az emberi környezetet megővni. meggyőződésünk szerint kell is, lehet is. a környezetvédelemnek nem lehet célja, hogy a mezőgazdaság fejlődését visszafogja, de a mezőgazdaságot úgy kell fejleszteni, hogy tekintettel legyen a környezet teherbíróképességére, a környezeti viszonyokra, végső fokon az emberek életére, egészségére. ismeretes, hogy nagy mértékben megnőtt a mezőgazdaságban felhasznált kemikáliák mennyisége. ha ezek az anyagok a környezetet veszélyeztetik, ennek legtöbbször az az oka, hogy szállításuk, tárolásuk, felhasználásuk nem olyan biztonsággal és szakszerűséggel történik, az ellenőrzés nem mindig olyan körültekintő, mint az elvárható lenne. azok az anyagok szennyeznek leginkább a környezetet, amelyeket a mezőgazdaság sem hasznosít, melyeket feleslegesen, gondatlanul használnak fel, és amelyek például nem a növényzetbe épülnek be, hanem a vízfolyásokba kerülnek. viták folytak és folynak a nagyüzemi állattartó telepeken keletkező hígtrágya felhasználásáról. ez is nagy mennyiségű szennyezést jelent. de itt is főleg az okoz gondot, hogy ami nem hasznosul - pedig hasznosulhatna - a mezőgazdasági termelésben, az jelent veszélyt a környezetre. ha a hígtrágya felhasználásával a talaj termőképességét javítják, senki nem emelhet kifogást környezetvédelmi szempontból.

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy ...8. folyt./um

de ha az a folyóvizetekbe vagy a balatonba kerül, akkor jogos a szigor, a megoldást követelő fellépés.

időnként visszatérő kérdés: helyes-e környezetvédő berendezések létrehozását, vagy környezetkimélő technológiák és eljárások megvalósítását szorgalmazni, mikor a beruházási eszközöknek szűkében vagyunk. természetesen, hogy a környezetvédelmi intézkedések nem szakadhatnak el a mindenkori gazdasági teherbíróképességtől, gazdaságunk általános helyzetétől. de az indokolt kezdeményezéseket, követelményeket mégsem lehet visszautasítani, mert az emberi élet és az egészség, az élettől elválaszthatatlan tisztaság környezet nem képezheti vita tárgyát. emellett nem is biztos, hogy mindig többletköltségekről van szó. a technológiai fegyelem betartása, vagy a rend és a tisztaság az üzemben, a lakóhelyen, inkább igény és magatartás, mintsem ahogy az a szociális, az egészségügyi vagy az életkörülményeket javító más feltételekhez is nélkülözhetetlen. végső soron a környezetvédelem a termelési, gazdasági folyamatok része, de céljait tekintve az emberi, az ember életét, az életkörülményeket szolgálja.

a természetvédelem a sajátos és időnként vitákat kiváltó teendők közé tartozik. köztudottan szép hagyományaink vannak e területen és eredményeinket nemzetközileg is számon tartják. a 430 ezer hektár védett terület - benne a három nemzeti park - nagy részén mezőgazdasági és erdőgazdasági termelés folyik, és időnként vitákat okoz a szűkebb körű intézkedések betartatása. mivel a legszigorúbb feltételek a gazdaságilag legkevésbé hasznosítható területekre vonatkoznak, ezért ezekben a vitákban túlzások is előfordulnak.

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy9.folyt./um

a természeti értékeket két szempontból kell megítélni. az egyik: az emberekben mindinkább erősödik az a szándék, hogy a természettel kapcsolatos tartsanak fenn. a város-lakó embernek - úgy tűnik - egyre nagyobb szüksége lesz nemcsak a védett természetre, hanem a természet és a táj minden más értékére, hogy ez mennyire társadalmi igény, azt jelzik azok az akciók, amelyek nyomán sok városban és a városok környékén a tájat, a környezetet gazdagító és a szabadidő eltöltésére alkalmas területeket alakítottak ki. jó példa erre nagykanizsa, nyíregyháza vagy a pilisi parkerdő. a másik ok, ami a természetvédelem mellett szól, a veszélyeztetett értékek megőrzése - hiszen a veszteségek legtöbbször nem pótolhatók - és hasznosítása a tudományos-kutató munkában. a természetvédelem óvja az élővilágnak azokat a génkészleteit, amelyekről a jövő érdekében nem mondhatunk le.

sokszor hangzik el kritika arról, hogy a környezet rongálóiival a veszélyek okozóiival szemben nem elég szigorú és határozott a hatósági fellépés. el kell fogadnunk ezt a kritikát. a környezetvédelmi bírságok igen gyakran nincsenek arányban az okozott kárral, vagy az előidézett veszéllyel. nem jut kifejezésre a személyes felelősség súlya sem. ezen változtatni kell. így például javaslat készült a légszennyezési bírság szigorítására. a szabálysértési eljárás több lehetőségét nyújtja annál, mint amely a gyakorlatban érvényesül: az állapotaink követelte mértéknél szűkebb körben élnek ezzel a tanácsai szervek is. igaz ez a köztisztasági, csendvédelmi vagy a növényvédelmi előírások betartatására, és több más részterületre. úgy vélem, ebben

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy....10.folyt./um

a mulasztások társadalmi veszélyességét lebecsülő felfogás tükröződik. s adott esetben élnünk kellene a büntető törvénykönyv erejével is, amikor a mulasztás, a káros magatartás ezt a felelősségi fokozatot éri el. jogosak tehát az észrevételek. az országos környezet- és természetvédelmi hivatalnak és másoknak a jövőben határozottabb magatartást kell tanúsítani, igényelve ehhez a tanácsokon kívül a rendőri és igazságügyi szervek munkáját is. a környezet értékeinek, elemeinek megóvásában az irányítás színvonalán az anyagi eszközökön és a nagyobb szigoron kívül - vagy inkább ezekkel együtt - nagy szerepe van a társadalom magatartásának. sokan, egyre többen, önvédelemnek tekintik a környezetvédelmet és munkájukkal, magatartásukkal példát mutatnak. köszönet illeti azokat, akik a népfrontmozgalom keretében vagy azon kívül tevékenykednek, akik ilyen szellemben lépnek fel, jó szóval, példamutatással és gyakran önzetlen társadalmi munkát végezve. köszönet jár mindazoknak, akik a szakszervezeti és az ifjusági mozgalomban, a vöröskereszt aktivistájaként vagy a művész valamelyik tagegyesületében dolgoznak azon, hogy környezetünk emberi, emberekhez méltó maradjon. mindezek mellett mégis azt kell mondani, hogy a teendőkhöz, az állapotokhoz képest többre lenne szükség. az ismereteknek olyan széles körű befogadására, amelyből magatartás formálódik és cselekvés születik, amelynek nyomán munkahelyen, lakóhelyen vagy a szabadidő eltöltése során természetessé válik a környezet értékeinek megóvása, a rend, a tisztaság. külön is számon kell tartani, hogy ifjúságunk miképpen azonosul céljainkkal, teendőinkkel. a környezetvédelem a jövőre tekintő tevékenység és ezért mindaz, amit az iskolák, a pedagógusok és az ifjusági mozgalom tenni tud - sok jó és hasznos kezdeményezést

/folyt.köv.

bkk 1. /gonda györgy...11. folyt./um

ismerünk - alapjaiban szolgálja ezt az ügyet.

a tudománynak, a kutatómunkának meghatározó szerepe van a jelenségek, az okok, a környezeti hatások feltárásában, a megoldások kidolgozásában. ennek megfelelően a hazai tudomány intézményei hosszabb ideje megkülönböztetett módon foglalkoznak a környezetvédelemmel. a tudományos akadémia közgyűlései, egyes osztályai, intézetei már eddig is sokat segítettek. ugyanez mondható el a területi akadémiai bizottságokról. a kormány nemcsak a balatonra vonatkozó kutatásokat kezeli kiemelten, hanem önálló kutatási célprogramot is megfogalmazott a környezetvédelem más területeire, így az ökoszisztémák, a hulladékok, a zaj, a vízvédelem kérdéseinek vizsgálatára. értékes munka folyik hazánkban az unesco által szervezett „ember és bioszféra” program keretében is. sajnos a tudomány eredményeinek gyakorlati hasznosítása néhol vontatottan történik.

az öt éve alkotott törvény alapján véve beváltotta a hozzá fűzött reményeket. alkalmas arra, hogy hosszabb távon keretét adja a környezetvédelemnek. vannak azonban olyan kisebb-nagyobb jogalkotási teendők, amelyekről a közeljövőben gondoskodni kell. ilyenek a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos feladatok, a zajvédelem vagy a természetvédelem. ha vannak gondjaink, amelyek a törvény végrehajtása során adódnak, azok más természetűek, nem a törvényből fakadnak. ilyen nehézséget jelentenek szűkösebb anyagi lehetőségeink, és ehhez hozzájárulnak munkánk fogyatékoságai, így a helyes döntések végrehajtása körüli huzavonák, az indokolt szigor elmaradása, vagy egyes esetekben

/folyt.köv./

bkk 1. /gonda györgy...12. folyt./um

a jelenségek, a problémák megkésett felismerése. abból a környezetvédelem egyes részterületeiért felelős főhatóságoknak külön-külön és együtt is le kell vonni bizonyos tanulságokat.

helyzetünk, tapasztalataink összegezése alapján célul kell tűzni, hogy a környezetvédelem kerüljön összhangba fejlődésünk általános színvonalával, a gazdasági és kulturális gyarapodás és értékteremtés mércéjével. ettől a környezetvédelem egésze ma még elmarad. a törvény szellemének és betűjének az felel meg, ha ezt az elmaradást felszámoljuk, ezt az összhangot megteremtjük. az eredményekről, gondokról, feladatokról szólván figyelembe kell venni, hogy a környezetvédelem lényegében új feladat, szinte a világban és itthon is. tizenöt-husz évvel ezelőtt ezt a kifejezést mai tartalmával nem is ismertük. túl a napi gondokon és a sürgető feladatokon mégis állíthatjuk, hogy a mi viszonyaink között meg tudjuk őrizni, meg tudjuk teremteni azokat a feltételeket, melyek a jelen és a jövő szempontjából nélkülözhetetlenek. ebben szocialista társadalmunk, országunk többre képes, mint a más társadalmi rendszereű államok. eredményeinknek három forrása van: a szocialista tulajdonviszonyok, gazdaságunk tervszerűsége, és politikai céljaink. ezek hosszabb távon a megoldás teljes értékű biztosítékát jelentik. ma a figyelmet elsősorban azokra a tennivalókra szükséges összpontosítani, amelyek reálisan kapcsolódnak a vi. ötéves terv végrehajtásához. vonatkozik ez a beruházási, fejlesztési célokra, a terület- és településfejlesztésre és a környezetvédelem részfeladataira egyaránt. a közvetlen feladatok közül kettőt érdemes kiemelni: az egyik az,

/folyt.köv./

parlament

bkk 1. /gonda györgy13. folyt./um

hogya a rendelkezésre álló anyagi eszközöket nagyon megfontoltan, és a célszerű sorrend betartásával használjuk fel, hogy még a szerényebb lehetőségek is jól segítsék a feladatok megoldását. a másik az, hogy a társadalom egyetértését és támogatását a mainál sokkal nagyobb mértékben nyerjük meg a célok megvalósításához. közérdekről lévén szó ez járható, sőt az egyedül járható utnak tűnik. ehhez kérem a tisztelt képviselők segítségét - mondotta befejezésül gonda györgy, majd kérte az országgyűlést, hogy az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi ii. törvény végrehajtásáról készült beszámolót fogadja el.

/mti/

- 14 -

parlament

bkk 2. az őszi ülészak második napja

t ag,ár,km,ma,me um rj dg pr

1981. október 9.

pénteken 10 órakor a parlamentben folytatódott az országgyűlés őszi ülészaka. a padsorokban helyet foglalt losonczy pál, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, ott voltak az mszmp politikai bizottságának más tagjai, a központi bizottság titkárai, a kormány tagjai. az emeleti páholyokban foglaltak helyet a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők vezetői, tagjai.

a tanácskozás megkezdése előtt apró antal, az országgyűlés elnöke meleg szavakkal köszöntötte magyarország kedves vendégét: josé eduardo dos santost, az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnökét, aki párt- és kormányküldöttség élén tartózkodik hazánkban, s ellátogatott a parlamentbe.

méltatta azt a harcot, amelyet a fiatal angolai népi köztársaság dolgozói vívnak nemzeti függetlenségük, területi szuverenitásuk védelméért, a gyarmati örökség felszámolásáért, a gazdasági, társadalmi felemelkedésért. a magyar nép isméri ezt az elszánt küzdelmet, szolidáris angolával és őszinte megbecsüléssel tekint a baráti ország elért eredményeire. apró antal a magyar törvényhozás nevében is újabb sikereket kívánt országépítő munkájához angola népének, kiemelve: a magyar népköztársaság, egész dolgozó népünk - csakugy, mint eddig - minden téren támogatja angola igazságos harcát, forradalmi erőfeszítéseit.

a képviselők - az elfogadott napirendnek megfelelően - ezután meghallgatták gonda györgy államtitkárnak, az országos

környezet- és természetvédelmi hivatal elnökének beszámolóját az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi ii. törvény végrehajtásának tapasztalatairól.

/folyt.köv./
10.12/um

- 15 -

10⁴⁵
1
as

tbl

parlament

bkk 2./az őszi ülészak...1.folyt./um

/gonda györgy beszédét mai bkk 1-es hírünkben közöltük, az embergót az alábbi javítások figyelembe vételével

feloldjuk:

a 2. folytatás 1. bekezdésének alulról számított 6. sorában a szöveg helyesen:

...a tanácsok tevékenységébe is, s érzékelhető....

a 8. folytatás 1. bekezdésének alulról számított 4-5. sorában a szöveg helyesen:

...ahogy azt a szociális, az egészségügyi, vagy az élet-
körülményeket javító más feltételekhez is nélkülözhetetlenül
adnunk kell. végső....

a 10. folytatás 11-12. sorában a szöveg helyesen:

...nagy szerepe van a társadalomnak. sokan

/tehát a magatartásának szó kimarad!/

a 10. folytatás 17. sorában a szöveg helyesen:

...társadalmi munkával segítik az ügyet. köszönet.../

x x x

/folyt.köv./

- 16 -

11.15/um

1138
ds

parlament

bkk. 2. / az őszi ülészak... 2. folyt./rj

dr. röder edit /bp. 51. vk./ az országos ügyvédi tanács

elnökhelyettese, a hazafias népfront budapesti bizottságának elnöke az országgyűlés építési és közlekedési, valamint jogi, igazgatási, és igazságügyi bizottsága együttes ülésén elhangzottokról számolt be. a két bizottság együttes ülését a felelősséggel látás és a felelősséggel cselekvés igénye jellemezte. valamennyi felszólaló képviselő elismerte az eddigi eredményeket, különösen azt tartották jelentősnek, hogy a környezetvédelem az állami politika rangjára emelkedett, szerves részévé vált az v. és a vi. ötéves tervnek, a megyei pártbizottságok és a megyei tanácsok konkrét intézkedési tervének. a jogszabályt a képviselők általában jónak tartották, a meglévő gondok a végrehajtással, a szemlélettel, az állami és állampolgári feyelemmel, az érdekek esetenkénti helytelen értelmezésével, a szankciók alkalmazásában mutatkozó liberalizmussal, valamint a közömbösséggel függenek össze.

elhangzott: túlságosan sokszor hivatkoznak a nehezebb gazdasági helyzetre, s ez nem mindig indokolt. nem egyszer a termelési érdeket állítják szembe a környezetvédelem ügyével. erről beszélt a bizottsági vitában nagy józsef, s szorosán kapcsolódott ehhez a gondolathoz ladányi józsef. sok szó esett a különböző, szennyezettebb vidékek környezetvédelmi gondjairól; például a borsodi térség szennyezettségének csökkentéséről, az ott élő emberek egészségének fokozottabb megóvásáról. erre hívta fel a figyelmet hornyák istvánné is felszólalásában: hozzátéve: körzetében a foszgén gyártását csak olyan - körültekintő - módon szabad megszervezni, hogy az a környezetet ne veszélyeztesse. többen - köztük kerényi józsef - hangsúlyozta, hogy a környezetvédelem nem egy-egy tárca gondja, hanem társadalmi ügy. meg kell határozni azokat a környezetvédelmi előírásokat - mondotta a képviselő -, amelyeket már a tervezés során figyelembe kell venni. a képviselők kifejtették: a környezet rongálása és szennyezése nem lehet bocsánatos bűn. ha egy embert meg lehet büntetni azért, mert egy másiknak az egészségét, testi épségét megkárosította, akkor miért nem lehet szigorúan megbüntetni azokat, akik netán tizezreket veszélyeztetnek - tették fel többen a kérdést. ugyancsak sokan vetették föl: csupán a pénzbüntetés esetenként kevés, már csak azért is, mert gyakran a büntetést is az állam pénzből fizetik ki.
/folyt.köv./

-17-

11.55 rj

07

parlament

bkk. 2. / az őszi ülészak. 3. folyt./rj

a becsületes emberek egyetértenek a szigorú felelősségrevonással, a szankciókkal, ezért mindezek következetesebb alkalmazása kívánatos a jövőben. tudni kell azonban azt is, hogy a szankciók - bár megfelelő alkalmazás esetén igen hatásos - csupán egy eszköze a jogszabályok megtartatásának. a közvélemény erejére is támaszkodni kell abban a törekvésben, hogy mind az állami, mind az állampolgári fegyelem megszilárduljon. az állampolgári fegyelem hiánya mutatkozik meg az utak, a parkok, a parkerdők nagyméretű szennyezettségében, az illegális személtelakóhelyekben, a közhasznú létesítmények rongálásában.

a környezetvédelem érdekében, a környezetszennyezői ellen tehát cselekedni kell, megfelelő szigorral kell fellépni. erőssíteni szükséges a társadalmi közhangulatot értékeink védelmében s ebben elvitathatatlan a hazafias népfront kezdeményező szerepe. ugyancsak elismerésre méltó részt vállaltak a szakszervezetek, a kisz és a vöröskereszt is.

az emberi környezet védelmének nagy tartaléka a települést fejlesztő társadalmi munka, e tevékenység útjából el kell hártani minden akadályt. a bizottsági vitában szóltak a képviselők a balaton védelméről, a vezetékes vízellátás és a csatornázás közt mutatkozó, meglehetősen nagy részüket szűkítésének szükségességéről, s felhívták a figyelmet a kistelepülések szennyvízelvezetéssel kapcsolatos gondjaira, az egyre bővülő vezetékes vízellátás nyomán nő a víz felhasználása, s csatornák híján szennyeződik a talaj, a talajvíz. hangot kapott egy más jellegű gondolat is: a környezetvédelemre, a helyes magatartásra a nevelést már az általános iskolákban el kellene kezdeni, s ugyancsak lenne mit tenni ezzel kapcsolatban a közép- és felsőfokú iskolákban is.

a vita-összefoglalóban megfogalmazódott: szükség van a meggyőzésre, a nevelésre, a szemléletformálásra, társadalmi ügyé kell tenni a környezetvédelmet! mindenkinek konkrét felelősséget kell vállalni a megelőzésben is. legyen a környezetvédelem mindennapos „szempont”, a fejlesztéseknél, a beruházásoknál, a fejlesztéseknél legyen feltétel a környezetvédelmi hivatal előzetes véleménye. tudatos koordinációs tevékenységre van szükség. dr. röder edit a két bizottság nevében a beszámolót elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./
12.05 rj

-18-

parlament

bkk 2. /az őszi ülészak....4.folyt./um

dr. schmitzler józsef /hajdu-bihar m. 16.vk./ egyetemi

tanár, sebészfőorvos, a debreceni orvostudományi egyetem ii. sz. sebészeti klinikájának igazgatója rámutatott arra, hogy a környezetvédelem nem lehet kampány, nélkülözhetetlen a folyamatos felvilágosító propaganda. sokan ugyanis megelégszenek azzal, ha saját lakásuk, hétvégi házuk tiszta, rendez, ám szemrebbenés nélkül szemetelnek az utcán, az üzemben, a gyárban. valójában ehhez kapcsolódó kérdés: ha egy gyár, üzem, iroda, vállalat rendszeresen megszegi a környezetvédelmi előírásokat, sőt, súlyos természeti károkat okoz, hogyan kaphat bármilyen kitüntetést?

ezután utalt a képviselő az előző napirendre, amelynek vitájában hangsúlyt kapott, hogy minden arra alkalmas földet termővé kell tenni, így az utmenti területeket is. sajnos, ezeken a helyeken néhol korábban kivágták a fákat, bokrokat. emiatt féltő, hogy az ott közlekedő gépkocsik motorjainak égéstermékei közvetlenül a termőföldre csapódva komoly károkat okoznak. a kipufogógáz ólma felszívódik a növényekbe: a tengeribe, a búzába; takarmányozáskor a tehén tejébe, a sertés húzába és így - közvetve - az emberi szervezetben halmozódhat fel. milderre tekintettel javasolta: az országutak és a kulturterületek közé ültessen széles bokorsávot. megoldás lenne olyan üzemanyag gyártása is, amelynek ólomtartalma a jelenleginél lényegesen kisebb.

polyák ibolya /bács-kiskun m. 12.vk./ a jánosalmi

petőfi termelőszövetkezet ágazatvezető-helyettese javasolta: a szakemberek tervezzenek olyan szennyvíztisztító berendezéseket, amelyeket a szerényebb jövedelmű üzemek, gyárak, tanácsok is felszerelhetnek, s fokozatosan bővíthetnek. a kommunális szennyvizekből kiszűrt anyagokat - megfelelő kezelés után - hasznosítják a mezőgazdaságban, a talaj tápanyagainak gyarapítására. a kecskeméti évek óta végzett ilyen kísérletek eredményesek. a nagyüzemi állattartó telepek hígtrágya kezelését és hasznosítását is szorgalmazta: az országos műszaki fejlesztési bizottság közreműködésével dolgozzanak ki megfelelő eljárást e célra.

/folyt.köv./

- 19 -

12.10/um

U7

bkk 2. /az őszi ülészak...5.folyt./um

szóváltotta a képviselő, hogy városainkban, falvainkban nem kis gond a szemét eltávolítása, mert kevés a köztisztasági gép, s a meglévők intézményes karbantartása, javítása, alkatrészeinek cseréje sem zökkenőmentes. Ilyen gépeket karbantartó, javító - szervezet létesítése segítené a települések és környékük tisztaságának megőrzését. a környezetért, a tisztaságért egyébként jóval többet tehetnének a lakosok, az üzemek dolgozói, az iskolák tanulói is - hangoztatta a képviselő.

felszólalása további részében elmondta: megyénkben terül el a kiskunsági nemzeti park legnagyobb része. a megye lakosai a jó gazda gondosságával védik-őrzik ezt a természeti értéket. ennek hathatós védelme, fenntartása azonban csak akkor lehetséges, ha a nemzeti park területén gazdálkodó mezőgazdasági üzemek termelési feladataik teljesítése során fokozottan betartják a természetvédelmi előírásokat, természet-kímélő gazdálkodási technológiákat alkalmaznak. szükséges lenne, hogy a hazai és a nemzetközi tudomány számára értékes mozgó homokbuckákat, szikestavakat és pusztákat, mocsarokat - amelyeket a mezőgazdaság nem hasznosít - a nemzeti park kezelje. az érdekelt szervek a mezőgazdasági termelés és a természetvédelem érdekeit figyelembe véve együttesen intézkedjenek.

pesta lászló /bp. 5. vk./ a magyar vöröskereszt budapesti vezetőségének elnöke - szenvedélyes szavakkal - az emberi magatartásban, annak megváltoztatásában jelölte meg a jobbitás tárgyköreit. mint mondotta: kis, avagy nagy mértékben csaknem valamennyien vétünk a természet bölcs, valamint saját okos törvényeink ellen. tesszük ezt szándékosan, vagy tudattalanul, rendszeresen, vagy elvétve, ám mindig büntetlenül.

/folyt.köv./

12.17/um

- 20 -

07

bkk 2. /az őszi ülészak...6.folyt./um

ipari szenny, mezőgazdasági kemikália, terpeszkedő járműforgalom mérgező anyagoktól sulyos füstje - valóban megannyi látható, leleplezhető és ostorozható jelensége életünknek. de az igazán fontos vonás mélyebben rejlik: nem törődünk egymással. e magatartásnak kell gátat vetni, elvéve kedvüket a szép, egészséges, éppen az emberi összefogás gyümölcseként gazdagodó környezetünk rongálóinak. éppen ezzel lehet kedvet adni azoknak, akik - képletesen szólva - nemcsak a saját házuk táján sepernek. ilyen emberek százai vesznek részt például a budapesti vöröskereszt megújított tisztasági mozgalmában, a hazafias népfőnt fővárosi környezetvédelmi munkabizottságának akcióiban, abban a nehéz és változó eredményű fővárosi munkában, amelyben a tanácsok és a társadalmi szervek fogtak össze, e tevékenység a felvilágosítástól a lakókörnyezet szépítéséig megannyi területet átfog, szülve a sikert, amely a további cselekvés mozgató rugója.

e megállapításhoz hozott példákat a képviselő választókerületéből, hűvösvölgy és zugliget, pesthidegkut és adyliget szemét gyönyörködtető vidékéről. ám az itt lakók mégis zugolódznak, mert ezt a környezetet vég nélkül szennyezi az ördögárok, amelynek befedését már az v. öt-éves tervben előirányozták, ám az elképzelés megvalósítása áthúzódott a mostani, valamint a vii. öt éves tervidőszakra. jó lenne, ha a majdan zárt árokba csatornák vezetnék a környék szennyvizét. igaz, ez a megoldás többet kerülne az eredetileg számoltnál, ám a családok óhajukhoz ajánlólevélként kétkézi munkájuk sok-sok óráját csatolnák - mondotta befejezésül pesta lászló.

zsídei istvanné /heves m. 5.vk./ a mátravidéki fémmű-

vek diszpécseré elmondotta, hogy a heves megyei ipartelepítések az elmúlt évtizedekben végleges otthont, biztos megélhetést teremtettek a mátra és a bükk lakóinak, s ezzel egyidejűleg került mindinkább előtérbe hazánk e szép vidékének védelme is.

/folyt.köv./

- 21 -

12.23/um

07

bkk 2. /az őszi ülészak...7. folyt./um

a mátra-bükki intéző bizottság - a megyei környezetvédelmi bizottsággal összhangban - most készítette el a hegyvidék természeti szépségeinek megóvását szolgáló fejlesztési programját. végrehajtásában a tapasztalatok szerint mind jobban támaszkodhatnak majd a társadalmi, a helyi érdek és az ott élő emberek egyéni érdekeinek közös lendítő erejére.

heves északi részén már számottevő eredmények születtek a kedvezőtlen adottságú területek hasznosításában, évtizedek óta folyik itt erdőtelepítés. a bükkszék, szajla és terpes térségében kialakított parkerdő például vonzó, tiszta levegő-jü környezetet teremtett a korábban kopár domboldalakon. e munkát továbbra is megfelelő ütemben kell folytatni az állami támogatás segítségével, a helyi mező- és erdőgazdasági üzemek, továbbá a lakosság cselekvő hozzájárulásával - hangoztatja a képviselő, annál is inkább, mivel csak az erdősisítés akadályozhatja meg a hegyoldalak erózióját. hozzáfűzte: az erdővédelmet szolgálja az is, ha a mátra és a bükk belső vidékein gátat vetnének az elszórt egyéni parcellák szaporodásának, helyesebb lenne e táj közösségi célú hasznosítása.

a továbbiakban zsidai istvánné elmondotta: elkészült heves megye vízellátásának regionális terve, s megépült a csórréti, valamint a köszörűsvölgyi víztározó. a jó minőségű ivóvíz biztosítása azonban - főként az egri járás községeiben - továbbra is nagy gond, a járás lakosságának fele ma még nem jut vezetékhez. az itt élők anyagiakkal és kézügy munkájával is késznek hozzájárulni az ellátási rendszer kiépítéséhez. nem kisebb tennivaló a megyében a szennyvíztisztítás fejlesztése sem; a tanácsok is középponti feladatuknak tartják, ezt, s elsősorban az egyedi, de a végleges regionális rendszerhez jól illeszthető tisztítóművek megvalósítására összpontosítják erőiket. e munkálatokat úgy ütemezik, hogy a legkritikusabb területeken már ebben a tervidőszakban befejeződjenek.

a képviselő szölt arról is, hogy a lakosság szemléletének változásához nagyban hozzájárul a hazafias népfront kezdeményezésére megyei méretűvé terebélyesedett „faluszépitési mozgalom”, amely sokhelyütt már kézzelfogható eredményeket hozott. egyre szervezettebbé, teljesebbé válik a szemétszállítás is, az egri járás falvainak felől jövőre már intézményesen, szervezeten gyűjtik és távolítják el a hulladékokat.

/folyt. köv./
12.35/um

M

bkk. 2. / az őszi ülészak... 8. flyt./rj

váczi istvánné /komárom m. 3. vk./ elmondta: komárom

megye - sajnos - az ország öt legszennyezettebb levegőjü területe közé tartozik, s tatabányán még kedvezőtlenebb a helyzet. a bányászvárosban bőven akad a levegőbe port, füstöt okádó létesítmény, elég csak megemlíteni a két erőművet, az alukohót, a szénbányákat, a cement- és mészműveket, a műanyagipari vállalatot, valamint az ötvözetgyárat. nem elmarasztalni kívánják az ittlakók a felsorolt vállalatokat, üzemeket, hiszen nélkülük nem tudnának megélni. természetesen tartják azt is, ahol szennyeznek, cementet termelnek, ott por is van, ahol erőmű és ötvözetgyár működik ott a füst és a pernye elkerülhetetlen. ennek oka elsősorban az, hogy több üzem ezidáig nem tudott maradéktalanul eleget tenni a környezetvédelmi törvénynek.

a levegő tisztasága érdekében történtek már erőfeszítések. az erőművekhez például pernyeleválasztó berendezéseket szereltek fel, illetve kísérleti jelleggel a cementgyár egyik kéményére szűrőberendezést építettek. sajnos ez utóbbi csak 60 százalékos határfokkal működik. a legnagyobb környezetszennyező a cementgyár: évente 30.000 tonna port bocsát a városra és környékére. tatabánya vezetése is sokat tett azért, hogy csökkenjen a városban a por, a szennyezés. így a közeli napokban felfüggesztette az ötvözetgyár tevékenységét, mert füstje a megengedettnél nagyobb mennyiségű káros anyagot tartalmazott.

a képviselő ezt követően az erőművi pernyék hasznosításával foglalkozott. jelenleg évente 4,5 millió tonna pernye keletkezik, s a széntüzelésű erőművek közelében több millió tonna halmozódott fel. bár már történtek kísérleti jellegű kezdeményezések, hogy ezt a száraz, poranyagot a cementiparban és az utépitések-nél felhasználják, mindez még kevés. a képviselő javasolta, hogy a szakemberek dolgozzák ki a pernyefelhasználás széles körben terjeszthető módszereit, s teremtsék meg az ehhez szükséges technikai feltételeket, érdekeltiségi rendszert.

/folyt. köv./
13.00 rj

M

bkk. 2. / az őszi ülészak... 9. folyt./rj

palkó sándor /baranya m. 8. vk. / nyugdíjas, az or-

szággyűlés jegyzője elismeréssel szólott arról, hogy a természetvédelmi jogszabályok, intézkedések - melyekből egyébként néha úgy tűnik, olykor több is van a kelleténél - többnyire meghozták mindazt az eredményt, amelyre környezetünk védelme érdekében szükség volt. néhány korábbi természetvédelmi jogszabály azonban kiigazításra szorulna. jelenleg egyes ragadozók védelmének következménye más, ugyancsak védett állatok kihalása. törvényeink értelmében védett madár például a héja és a vadgalamb is. a héja azonban annyira elszaporodott, hogy - „mit sem törődve”, azzal: a vadgalamb is védett madár - erdeinkből már csaknem teljesen kiirtotta azt, sőt a falusi udvarokban már növendék baromfit sem lehet tartani miattuk.

hazánkban egyre több a mesterséges tó, amelyekbe a horgászok drága pénzen halat telepítenek. csak hogy e környéken megjelent a vidra, mely ugyancsak védett ragadozó, és emiatt már szinte domesztikálódott, nappal is vadászik, naponta egy kiló halhúst megeszik és ennél jóval többet elpusztít. a jogszabály ugyan lehetővé teszi, hogy irtásukra az illetékes természetvédelmi felügyelő engedélyt adjon, ez az eljárás azonban hosszadalmas, bürokratikus. ma, amikor egy mázsa hal hater ezer forintba kerül, egyetlen vidra „eltartása”, 18-20 ezer forintot emészt fel évente. ez már kissé drága természetvédelem - vélte képviselő, majd hozzátette: természetesen a vidrát sem kellene kiirtani, hiszen elevenen befogva igencsak jól értékesíthető a „vidraszegény”, nyugaton.

javaslatát élénk derűltség fogadta, csak úgy, mint azt a megállapítását, hogy az egerésző ölyvnek - bár az ornitológusok állítják: hasznos madár, irtja az egereket, pockokat - a vadászok tapasztalatai szerint jobban ízlik a fácáncsibe.

nem arról van szó, hogy ne védjük a ragadozókat - hangsúlyozta a képviselő - hanem új jogszabályokkal esetleg a vadászokra lehetne bízni gyérítésüket, hogy a természet egyensúlya helyreálljon, illetve fennmaradjon.

palkó sándor befejezésül foglalkozott az épülő paksi atomerőmű majdan keletkező hulladékának megfelelő, biztonságos tárolásáról.

/folyt.köv./

13.05 rj

-24-

bkk 2. /az őszi ülészak... 10. folyt./um

várhelyi józsef /zala m. 9.vk./ a zalai erdő- és fafel-

dolgozó gazdaság igazgatója a balaton vizének védelméről szólva egyetértett azzal, hogy a víz minőségének védelme során első lépésként a készthelyi öbölnél kell beavatkozni. a már elfogadott regionális rendezési terv szerint a zala torkolatának nádasait kell visszaállítani azért, hogy a folyó vize mocsárnövényzeten átszűrődve, megtisztulva érkezzen a balatonba. az első ütemben a balatonhidvég fölött mintegy 21 négyzetkilométernyi területet árasztanak el. a második ütemben a balatonhidvég alatti 54 négyzetkilométernyi területen állítják vissza a kis-balaton korábbi funkcióját. fontos feladat - mondotta - a balaton közvetlen környékén és a zala vízgyűjtő területén a szennyvíztisztító kapacitások növelése, a víz minőségére károsan ható állattartó telepeknél a szükséges műszaki intézkedések megtétele, s a legszükségesebb meliorációs munkák elvégzése is a balaton vízgyűjtő területén. a képviselő a továbbiakban elmondta, hogy a követelményeket figyelembe véve megyénkben a hatodik ötéves terv időszakában a többi közt bővítik a zalaegerszegi szennyvíztisztító kapacitását, a megyéhez tartozó balaton-parti telepek csatornahálózatát, az ipari előtisztítók teljesítő képességét, meggyorsítják öt higrágyás-rendszerű állattartó telep rekonstrukcióját.

hangsúlyozta: az illetékes szervek, szakemberek mindent megtesznek a balaton vízvédelmi programjának végrehajtásáért. szükséges viszont az üdülőkörzetben élők, valamint az odalátogató üdülők, vendégek cselekvő támogatása, hiszen a balaton mindnyájunké, vizének védelme országos ügy.

/folyt.köv./

- 25 -

13. 10/um

bkk. 2. / az őszi országgyűlés... 11. folyt./rj

dr. zsolnai mária /fejér m. 9. vk./ a dunaujvárosi kórház

adjunktusa az ifjú város születésére emlékeztetett: dunaujváros nem keletkezett, hanem tervezetett, mindazon előnyökkel, amit az előrelátó elme biztosíthat. véderdő keríti az ipartelepét, s még az uralkodó széljárás is az embert, a kémények hordalékának eltérítését szolgálja. a város vendégei megcsodálják a tágas utcáso-rokat, a zöldjével nyugtató parkokat; azonban - bölcs előrelátással - elkalauzolják őket a legújabb negyedektől, ahol már kevesebb az oxigént lehelő fa, a bokor. így hát egyre több dunaujvárosi zárandokol a duna, a szalki-sziget felé, ahol az utóbbi öt esztendő munkája nyomán pihenő parkerdő terebélyesedik, s a holtágnál kulturált szabadstrand várja a felüdülni vágyókat. ezrek rajzanak ki a várost környező egykoron kopár domboldalakra is, hétvégi kerteket kerítettek, fát ültettek és neveltek, embernek tetszőn átalakították a környezetet.

a képviselő ezt követően a mind általánosabbá váló vezetékes ivóvízellátásból és a mögötte vontatottan haladó csatornázásból fakadó problémákra hívta fel a figyelmet: bár - hozzátette - sajnos a dunaujvárosi járás számos községében még kiépülésre vár a vízvezeték is. az ásott kutak mélyét pedig nitrát és nitrít szennyezi. néhány településnek a vi. ötéves tervidőszakban gyógyírt jelenthet az ercsi regionális vízműhöz majdan csatlakozó vezeték, másutt pedig községi társulások, a lakosság összefogás nyomán lélegezhetnek majd fel megnyugodva az emberek.

a környezet védelméért, tisztaságáért sokat tettek és tesznek a megyeszékhely gyáróriásai is. a papírgyár tisztítóművére mai mércével mérve is érvényes a korszerű jelző, s a vasmű is -sötétebb múlt után - eljutott oda, hogy 1980-ban alig kellett szennyvízbírságot fizetnie. ha még tovább akarnak lépni, ha a jövőben még inkább szűrt vizet kívánnak a dunába bocsájtani, akkor annak 300 millió forintnyi újabb beruházás az ára. ennyi pénz egyelőre nincs a kasszában, ugyanakkor számlálatlan az az érték, amit szemétre dobunk - mutatott rá az ellentmondásra a felszólaló. fejérben csak tonnák ezreivel mérhető a kukákba kerülő rongy, papír, s a szemételepen landoló vashulladék. de miért is lenne másképp, amikor az iskolák udvarán kedvvelhasztón gyakran hetekig elszállítatlanul hever az uttörők gyűjtötte hulladék, amit pedig nyersanyagban szükölködő gazdaságunk mind nagyobb mennyiségben várna. ilyen gazdagok lennénk? ám lehet másképp is csinálni, ahogy teszik fejér megye jó néhány községében: amikor nagyobb halom vashulladék összegyűlik, jeleznek a vasműnek, hogy aztán rövidesen megérkezzenek a gyár tehergépkocsijai. viszik a fülös anyagot, s adnak érte cserébe olcsóbb áron szemtgyűjtő konténereket. mit tehetne a méh, egy jobban kiépített szerkezettel, no meg jobb munkával?

/folyt.köv./
14.20 rj

bkk. 2. / az őszi országgyűlés.. 12. folyt./rj

dr. zsolnai mária felszólalásának befejező részében dunaujváros levegőszennyezésének gondjait ecsetelte, s - gyakorló orvosként - megbetegedések elemzésével támasztotta alá: mit jelent a városra ontott, tonnák ezreiben mérhető por. a medicina ezuttal nem a gyógyszerárban kapható. gyógyulást csakis a szennyező, például a vasmű adhat, s itt annyit elértek: az új üzemeknél, a régiek rekonstrukciójánál már maradéktalanul érvényesülnek a levegőtisztasági előírások. jó irányba mutatnak, jobb levegőt ígérnek a már elkészült újabb tervek is.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a bkk. 2. sz. /az őszi országgyűlés../ hirre:

a 2. folyt. 1. bek. 1-3. sorában a név és a funkció helyesen:

dr. röder edit /bp. 51. vk./, az országos ügyvédi tanács

elnökhelyettese, a hazafias népfrent budapesti bizottságának alelnöke, az országgyűlés...

a 3. folyt. 9. sorában a szöveg helyesen:

...a parkerdők nagyméretű szennyezésében, az illegális...

a 4. folyt. 1. bek. 2. sorában a funkció:

dr. schnitzler józsef /hajdu-bihar m. 16. vk./, egyetemi tanár, a debreceni orvostudományi egyetem ii. sz. sebészeti klinikájának igazgatója...

ua. 2. bek. alulról a 3. sorában a szöveg helyesen:

... a kulturterületek közé ültessenek széles...

/folyt.köv./

14.25 rj

[Handwritten signature]

bkk. 2. / az őszi országgyűlés... 13. folyt./rj

az 5. folyt. 3. bek. alulról a 2. sorában a szöveg helyesen:

..ezt szándékosan, vagy akaratlanul, rendszeresen, vagy..

a 7. folyt. 2. bek. 3. sorában a helységnév:

köszörűvölgyi vitzározó

a 8. folyt. 1. bek. 1. sorában a funkció:

váczi istvánné/komárom m. 3. vk./, abhg tatabányai gyáregysége kábelkészítő csoportvezetője...

ua. 2. bek. 3. sorában a szöveg:

...egyik kéményére szűrőberendezést építettek. sajnos...

a 9. folyt. utolsó bek. utolsó sorában a szöveg:

...megfelelő, biztonságos tárolásával.

x x x

vida miklós /bp. 21. vk./ a fővárosi gázművek műszaki

igazgatója budapest környezet- és természetvédelmi helyzetét jellemezve megállapította: a főváros lakosságát sokféle, számottevő környezeti ártalom éri, a szennyezés mértéke azonban nem nagyobb, mint a hasonló adottságu világvárosoké. ám ez utóbbi tény semmiképp nem adhat megnyugtatót, hiszen a további romlás krikus helyzetet idézhet elő, s itt is igaz a közmondás: jobb félni, mint megijedni.

budapesten ma a lakások 95 százaléka, tíz év múlva pedig csaknem teljes köre vezetékről kapja az ivóvizet, éppen ezért fontos, hogy eközben a duna vízminősége ne romoljon. a kommunális ellátásban a végső cél az, hogy a szennyvizek is zárt csatornába kerüljenek.

/folyt.köv./
14.45 rj

1520

bkk. 2. / az őszi országgyűlés.. 14. folyt./rj

ma a legnagyobb gondot a szennyvizek tisztítása okozza. jelenleg elvezetett mennyiségnek csupán 6 százaléka jut biológiai tisztítás után a dunába. a távlati tervekben három tisztítótelep kiépítése szerepel, s ez jelentősen javít majd a helyzeten. addig is tovább kell növelni az üzemi szennyvizek előtisztítását. a birságolások önmagukban nem oldják meg az ipari szennyvizek és iszapok okozta gondokat. a gépípar szűrőberendezések és mérgező anyagoktól mentes technológiák alkalmazásával előrelépett ebben a zsiradékot gyártó illetve használó vállalatok - a hus-, a bőr- a tejipar, az autószer- vizek - viszont ma is a szennyezés jelentős forrásai. ezekben az ágazatokban megfelelő tisztítási technológia sincs, megteremtésében a kutatókra, a fejlesztőkre is nagy szerep hárul.

ezt követően a főváros légszennyeződési gondjairól rajzolt képet vida miklós. a város fölött a kéndioxid, a korom és az üledő por mértéke évi átlagban nem haladja meg a megengedett normát, ám a fűtési idényben már nem kielégítő a helyzet: főként, mert a füstölő kémények szennyezéséhez járul az autók okozta szennyezés is. számos intézkedés - a metróépítés, trolibuszok alkalmazása, a forgalom elterelése - csökkentette a levegő minőségének romlását, de bősséggel akad még tennivaló. eredményeket hozott az is, hogy az v. ötéves tervben a gáz, illetve távfűtésű lakásállomány 140 ezerrel növekedett, így az otthonok több mint kétharmadában ma már a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő a fűtési rendszer. az összehangolt intézkedések, a tervszerű munka nyomán sikerült tehát a főváros levegőjének további romlását megállítani. ennek hatása szemmel is látható: a szmogos - füstködös - napok száma az egy évtizeddel ezelőtti 30-ról az utóbbi esztendőben évi négy-hatra csökkent.

megelégedéssel fogadták a budapestiek azt is, - folytatta a képviselő-, hogy a budai hegyvidék beépítésére, a városképet rontó építkezésekre felfigyelt a főváros vezetése, s a helyzet áttekintése nyomán hathatós intézkedések születtek.

a főváros környezet- és természetvédelmének - a mai állapotokat, s a tennivalókat egyaránt elemző - felszólalását így összegezte: az eddigi passzív stratégiát aktívra kell változtatnunk, fejlesztési céljaink maradéktalan megvalósítása megállítja a természeti és települési környezet további romlását, s több részterületen javíthatja is a helyzetet. ám mindehhez jó és gyors munka kell, a lassúság, az elodázás megengedhetetlen.

/folyt.köv./
15.00 rj

bkk. 2. / az őszi országgyűlés... 13. folyt./rj

az 5. folyt. 3. bek. alulról a 2. sorában a szöveg helyesen:

..ezt szándékosan, vagy akaratlanul, rendszeresen, vagy..

a 7. folyt. 2. bek. 3. sorában a helységnév:

köszörvölgyi víztározó

a 8. folyt. 1. bek. 1. sorában a funkció:

váczi istvánné/komárom m. 3. vk./, abhg tatabányai gyáregysége kábelkészítő csoportvezetője...

ua. 2. bek. 3. sorában a szöveg:

...egyik kéményére szűrőberendezést építettek. sajnos...

a 9. folyt. utolsó bek. utolsó sorában a szöveg:

...megfelelő, biztonságos tárolásával.

x x x

vida miklós /bp. 21. vk./ a fővárosi gázművek műszaki

igazgatója budapest környezet- és természetvédelmi helyzetét jellemezve megállapította: a főváros lakosságát sokféle, számotérvő környezeti ártalom éri, a szennyezés mértéke azonban nem nagyobb, mint a hasonló adottságu világvárosoké. ám ez utóbbi tény semmiképp nem adhat megnyugtatót, hiszen a további romlás kritikus helyzetet idézhet elő, s itt is igaz a közmondás: jobb félni, mint megijedni.

budapesten ma a lakások 95 százaléka, tíz év múlva pedig csaknem teljes köre vezetékről kapja az ivóvizet, éppen ezért fontos, hogy eközben a duna vízminősége ne romoljon. a kommunális ellátásban a végső cél az, hogy a szennyvizek is zárt csatornába kerüljenek.

/folyt.köv./

14.45 rj

-28-

1520

bkk. 2. / az őszi országgyűlés.. 14. folyt./rj

ma a legnagyobb gondot a szennyvizek tisztítása okozza. jelenleg elvezetett mennyiségnek csupán 6 százaléka jut biológiai tisztítás után a dunába. a távlati tervekben három tisztítótelep kiépítése szerepel, s ez jelentősen javít majd a helyzeten. addig is tovább kell növelni az üzemi szennyvizek előtisztítását. a birságolások önmagukban nem oldják meg az ipari szennyvizek és iszapok okozta gondokat. a gépipar szűrőberendezések és mérgező anyagoktól mentes technológiák alkalmazásával előrelépett ebben a zsidókat gyártó illetve használó vállalatok - a hus-, a bőr- a tejipar, az autószer- vizek - viszont ma is a szennyezés jelentős forrásai. ezekben az ágazatokban megfelelő tisztítási technológia sincs, megteremtésében a kutatókra, a fejlesztőkre is nagy szerep hárul.

ezt követően a főváros légszennyeződései gondjairól rajzolt képet vida miklós. a város fölött a kéndioxid, a korom és az ülepedő por mértéke évi átlagban nem haladja meg a megengedett normát, ám a fűtési idényben már nem kielégítő a helyzet: főként, mert a füstölő kémények szennyezéséhez járul az autók okozta szennyezés is. számos intézkedés - a metróépítés, trolibuszok alkalmazása, a forgalom elterelése - csökkentette a levegő minőségének romlását, de bőséggel akad még tennivaló. eredményeket hozott az is, hogy az v. ötéves tervben a gáz, illetve távfűtésű lakásállomány 140 ezerrel növekedett, így az otthonok több mint kétharmadában ma már a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő a fűtési rendszer. az összehangolt intézkedések, a tervszerű munka nyomán sikerült tehát a főváros levegőjének további romlását megállítani. ennek hatása szemmel is látható: a szmogos - füstködös - napok száma az egy évtizeddel ezelőtti 30-ról az utóbbi esztendőben évi négy-hatra csökkent.

megelégedéssel fogadták a budapestiek azt is, - folytatta a képviselő-, hogy a budai hegyvidék beépítésére, a városképet rontó építkezésekre felfigyelt a főváros vezetése, s a helyzet áttekin- tése nyomán hathatós intézkedések születtek.

a főváros környezet- és természetvédelmének - a mai állapotokat, s a tennivalókat egyaránt elemző - felszólalását így össze- gezte: az eddigi passzív stratégiát aktívra kell változtatnunk, fejlesztési céljaink maradéktalan megvalósítása megállítja a természeti és települési környezet további romlását, s több rész- területen javíthatja is a helyzetet. ám mindehhez jó és gyors munka kell, a lassúság, az elodázás megengedhetetlen.

/folyt.köv./

15.00 rj

-29-

0

bkk 2. /az őszi ülészsaka...15. folyt./um

dr. kulín lászlóné /szabolcs-szatmár m. 18. vk./, az

egyesült izzó kisvárdai gyáregységének üzemorvosa utalt rá, hogy a megyében található még ősidők óta érintetlen táj, amelyekről írók, költők elragadtatással írtak. Léteznek még olyan növény- és állatfajták, amelyek sehol másutt nem lelhetők fel. a szatmár-beregi tájvédelmi körzet 36 ezer hektárt ölel fel, az ország legnagyobb védett területe. gyertyános tölgyesei, tőzeg- és mohaalap maradványai, a szatmári rész természetes erdőtípusai, ritka lágyszáru növényzete, kiveszőben lévő madárvilága, építészeti emlékei érdekes, hasznos látnivalót kínálnak az ide látogatók számára. a környezetvédelem helyzete e vidéken tehát jobb az országos átlagnál, s köszönet illeti ezért a szatmári-szabolcsi-beregi embereket, a környezet és tájvédelem ismeretlen és ismert aktivistáit. az eredmények nagy része a társadalmi munkának köszönhető. a falvak, városok, a vi. ötéves tervre például 113 millió forint környezetvédelmet szolgáló társadalmi munkát ajánlottak fel.

a továbbiakban a képviselő üzemorvosi munkájában szerzett tapasztalatairól számolt be. elmondta: az évente meghirdetett tiszta üzem mozgalomban a dolgozók szívesen vesznek részt, szépítik, csinostják vállalatuk környékét, azonban az így végzett tevékenység nem számít társadalmi munkának. javasolta, tekintsék egyenrangú társadalmi munkának a vállalaton és intézményen belüli és kívüli környezetszépítést is.

felszóialása további részében arról beszélt, hogy a nagyüzemi mezőgazdasági termelés megköveteli a nagy táblákon való gazdálkodást. ennek azonban számos faszor és vízelvezető csatorna válik áldozatává. az utóbbi tíz évben szabolcs-szatmár megyében csaknem négyezer hektár erdőnek megfelelő faszor tűnt el, de pótlásukról senki nem gondoskodott. ezért fontos, hogy a most készülő meliorációs tervekben külön fejezetben határozzák meg a környezetvédelmi, a fásítási és csatornázási feladatokat. végezetül az ugynevezett „katica-elmélet”-ről beszélt, mely szerint bármilyen mérgező anyagot elő tud állítani a mai technika, de egyetlen katicabogarat sem képes teremteni. elgondolkodtatón igaz ez a mondás, a biológiai egyensúlyban minden élőlény-típus egy-egy láncszemet alkot. bár-mely láncszem kiesése, vagy éppen: fokozott működése az ember számára súlyos következményekkel járhat.

/folyt.köv./

- 30 -

15.05/um

bkk 2. /az őszi ülészsak16. folyt./um

dr. fancsik jános /nógrád m. 1.vk./ a nógrád megyei kór-

ház osztályvezető főorvosa a környezetünk védelméért „hivatalból”, felelős vezetők munkájáról szólva hangsúlyozta: nekik a mindenkire vonatkozó kötelességeken túl a példamutató, a felvilágosító, a körülmények kedvező befolyásolása is feladatuk. ezt a felelősséget minden vezetőknek éreznie kell, legyen tanácselnök, gyárigazgató, tsz elnök. rajtuk múlik, milyenek a gyárak, tsz-ek, utcák, terek. ha ezek gondozottak, tiszták, esztétikusak - képesek meghatározni az egész település képét és a példa erejével hatnak. a közvélemény magatartásának formálásában meghatározó - figyelmeztetett a felszóialó - hogy azok, akik hivatásszerűen foglalkoznak az építéssel, akik alakítják településeinket, maguk is törekednek-e a szépre vagy éppen ők rombolják a tájat egy-egy otthagyt felvonulási bódéval, hordóroncsokkal, építési törmelékkel. fontos feladata az építővállalatoknak, hogy csak addig és amnyira vegyék igénybe a közterületeket, amennyire és ameddig azokra valóban szükség van.

az iskola izlésformáló szerepéhez nem hasonlítható egyetlen más intézményéé sem - hangsúlyozta a képviselő. az ember szokásai, magatartásformái általában a gyermekkorban alakulnak ki; nem közömbös tehát, hogy gyermekeink milyen környezetben töltik napjaikat. ha nem sáros vagy csupabeton, kietlen iskolaudvaron szaladgálnak naphosszat - felnőtt korukban is igényesebbek lesznek környezetük iránt.

a városok, községek esztétikus képe, a minél jobb kommunális ellátás, a település körüli termőföldek, az üdülést, pihenést szolgáló tájak védelme érdekében az építési fegyelmet indokolt lenne az eddigieknél is szigorúbban betartatni. ehhez a jelenleginél nagyobb hatáskört kell biztosítani a tanácsoknak - javasolta dr. fancsik jános.

az elkövetkező időszakban a természetvédelem fejlesztésének ne újabb területek védelem alá helyezése legyen a fő módszere - csatlakozott az expozé megállapításához a képviselő. inkább az ország területének a több, mint 90 százalékát kitevő, védetté nem nyilvánított táj elemeinek megóvása, jellegének megőrzése kapjon nagyobb hangsúlyt.

/folyt.köv./

- 31 -

15.08/um

bkk 2. /az őszi ülészak...17.folyt./um

a balaton vagy a mátra példája is figyelmeztet, hogy értékes területeinket elpazarolhatjuk, ha azokat felparcellázzuk, keresztül-kasul elkerítgetjük, minden talpalatnyi földet beépítünk. ha továbbra is arra törekszünk, hogy kinek-kinek legyen egy kis magán-balatonja, duna-kanyarja, vagy mátrája; horgásztanyája vagy erdőszéle - tájaink elveszítik szépségüket, értéküket és mások számára hozzáférhetetlenné válnak - figyelmeztetett a képviselő. a természet védelmét jobban szolgálná és társadalmi rendünket is hívebben tükrözné, ha a kulturált, kollektív üdülési formákat igyekeznénk gyarapítani.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a bkk 2. sz. hirre:

a 11.folyt. 1.bek. 4.sorában a szöveg helyesen:

...elme biztosíthat. védőerdő keríti...

11.folyt. 1.bek. 7.sorában a szöveg helyesen:

...nyugtató parkokat; a házigazdák azonban - bölcs ...

a 11. folyt. 2.bek. 4.sorában a szöveg helyesen:

...községében még kiépítésre vár a ...

a 11. folyt. utolsó bek. utolsó sorában a szöveg:

...szervezettel, no meg jobb munkával?!

x x x

/folyt.köv./

- 32 -

15.15/um

bkk 2. /az őszi ülészak...18.folyt./um

áts károly /borsod m. 22.vk./ a tarcali szőlészeti és

borászati kutató intézet gazdaságvezetője elmondta a többi között, hogy a természet megóvásának, védelmének megyéjében különös jelentősége van, mivel az ugynevezett sajtóvölgyi ipari agglomeráció jelentős mértékben szennyezi a környezetet. ma már nem érvényesülhet az a szemlélet, amely a népgazdasági érdekre hivatkozva szűk látókörű csoportérdekeket képvisel, s a társadalom kisebb-nagyobb hányadát a kellő körültekintés, gondosság hiánya következtében valamiként károsítja.

nyomatékkal hangsúlyozta a képviselő: előzzék meg az ipari és mindenféle más szennyeződést, amely helyrehozhatatlanul károsíthatja a megye világhírű természeti értékeit, mint amilyen az aggteleki, a lázbérci tájvédelmi körzet. a továbbiakban elmondta: egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a vulkánikus eredetű zempléni hegység, a tokaj-bodrogzugi tájvédelmi körzetben a tokaji kopasz-hegy és az országban egyedülálló más természeti értékek iránt. indokolt e területek védetté nyilvánítása és azoknak a jogszabályoknak a korszerűsítése, amelyek érvényesítik a természeti környezet védelmére irányuló társadalmi törekvéseket. a levegő tisztaságának védelmére vonatkozó rendelet csak két szennyező anyag túlzott mennyiségű kibocsátását szankcionálja, az új szennyező anyagokat büntetlenül engedik a légtérbe. változtatni kellene azon a gyakorlaton is, amely szerint az üzemek inkább kifizetik a bírságot, minthogy beruházásokat eszközöljenek.

/folyt.köv./

- 33 -

16.10/um

bkk 2. /az őszi ülészak19. folyt./um

koltai imre /pest m. 28.vk./ a cement- és mészművek vá-

ci gyárának igazgatója „birtokon belülről”, beszélt mindarról, amit képviselőtársai több felszólalásban is szóvártettek. ez pedig a cementgyárak pora, amely a kéményekből szitál az érintett településekre. a képviselő még azt is elmondott, hogy a választók éppen azért szavaztak neki bizalmat, hogy a dcm igazgatójaként megoldást találjon a gyár 20 éves multra visszatekintő környezetszennyező gondjára. ha itt még nem is tartanak a dunaparti városban, sem pedig másutt, a cementgyárak környékén, annyi azonban bizonyos, hogy az utóbbi tíz évben a cement- és mészművekhez tartozó üzemek porkibocsátása 7.1 százalékról 1.7-re csökkent. köszönhető ez mindenekelőtt a hejőcsabai és beremendi változásoknak, s az utóbbi komplexumnál a régi üzem 1981. közepén történt bezárásával a helyzet megnyugtatóan rendeződött. a másik sok főfájást okozó „por-központ”, -ban, béalapátfalván már tudják, mit kell tenni, mi több, a kellő összeg is rendelkezésre áll. most a cselekvés következik, s a műszakilag lehetséges legrövidebb időn belül számúzik a szennyezést. marad a sor végén lábatlan és vác, ahol technológiai rekonstrukció nélkül nem juthatnak á-ról b-re. ehhez azonban komoly külső segítség kell. vácott erre van remény, hiszen nemrégiben miniszteri értekezlet színellyélül választották a dcm-et, s - az ott kapot megbízás nyomán - a megoldást célzó beruházási javaslat már el is készült.

a képviselő ezt követően a választókerületében lakók köszönetét tolmácsolta a kormánynak az országgyűlés fórumán. köszönetet azért a más esetekhez is példát mutató gyors segítségért, amelyet - a vízszennyezés után - a váciak kaptak az egészséges és biztonságos ivóvízellátásáért. a nagy érzelmeket hullámoztató ügy egyébként szolgáljon tanulságul a jövőben a tervezőknek, s általában mindazoknak, akiknek az ipari termelés nyomán keletkező mérgező anyagok megnyugtató elhelyezéséről kell gondoskodniuk.

a felszólaló érintette a környezetvédelmi berendezések gyártásának ügyét is, a honi iparból jó példaként említve a szellőző műveket, ahonnan minden igényt kielégítő, a környezet megóvását szolgáló alkalmatosságok kerülnek ki. porszűrőhöz azonban sem a hazai piacon, sem pedig a kgst-országokban hozzájutni nem lehet.

/folyt.köv./

16.23/um

bkk 2. /az őszi ülészak...20. folyt./um rj

érdemes lenne licencvásárlásra, avagy egyéb más megoldás révén a gyártásra vállalkozni, ami minden bizonnyal kivitelileg sem lenne rossz üzlet. ami pedig a magyarországi nem gyártható környezetvédelmi berendezések importját illeti, koltai imre javasolta: kapjanak vámkedvezményeket, mint ahogy érdemes lenne az ilyen beruházások adókedvezményezését is fontolóra venni.

angyal imre /veszprém m. 4. vk./ a magyar hajó és daru-

gyár balatonfüredi gyáregységének szakmunkása kifejtette: a megyében az utóbbi két évben mintegy félezer hektárnyi, korábban elhanyagolt területet újra hasznosítottak. legjobban halad a már nem működő külszíni bányák környezetének helyreállítása. a balaton-felvidéken például több mint száz bánya-sebhely keletkezett, s ezideig ebből csak kettőnél állították helyre a környezetet. a bányákat érdekelte kellene tenni a terület újrahasznosításában. a környezet károsításának a megállítását a cél. ajkán és várpalotán már számos intézkedést tettek ennek érdekében, a végleges megoldás azonban itt is csak hosszabb távon várható. a környezet védelmét szolgálta például a víz- és csatornarendezés. különösen balatonalmádiban, balatonfüreden és csopakon léptek előre, tanácsi erőből. felvetődik azonban: miképpen lehetne anyagilag is érdekeltté tenni - a teherviselőképesség határán belül - a lakosságot is a víz- és csatornarendezésben. jó példa is van már erre; a balatonkenesei és a csopaki csatorna és vízmű társulás.

a megyében egyébként a környezet és a természetvédelem kérdéseivel nemcsak a vezetők, hanem a legszélesebb társadalmi rétegek-, tömeg- és tudományos szervezetek is foglalkoznak. a hazafias népfront megyei bizottsága mellett és a városokban, a várospolitikai munkabizottságokkal együtt környezetvédelmi csoportok működnek. jelentős eredményekkel járt a veszprém megyéért mozgalom is.

bugán mihály /szolnok m.12. vk./, a tiszai petőfi tsz

elnöke elmondta: a gazdálkodó emberek lelkiileg is kötődnek a földhöz, ahhoz a vidékhez, ahol élnek. ezért azt az örökséget, amely az egész nemzet vagyona is, nem rombolják, sőt gyarapítani igyekeznek. ez az érzés lehet az alapja annak, hogy értékeiket ne csak rendeletekkel védjük, hanem az természetes igénye legyen minden embernek. sokunk számára - mondotta a képviselő - az élő természet az életünk, a munkánk színtere.

/folyt.köv./

16.30 rj

17. 20

bkk. a 2. / az őszi országgyűlés... 21. folyt./rj

bugán Mihály elmondta: a tiszai vízlépcső és tározó építésének több ezer hektár erdő esett áldozatul, de pótlására eddig nem történt hathatós intézkedés. Holott ezen a vidéken az ésszerű gazdálkodás megkövetelné az erdősitést. Gondként említette a képviselő, hogy több mezőgazdasági üzemben a gazdálkodást természetvédelmi okokból korlátozták. Az ott élő, ott dolgozó emberek azt kérik, vajon indokolt-e az ilyen mértékben, és minden esetben. A hortobágyi nemzeti park területén például több helyen le kellett mondani a háztáji és a közös állattalomány gyarapításáról, sőt, azt a jelenlegi szintől is vissza kell szorítani. E földekre az itt gazdálkodó szervezeteknek, az itt élő embereknek szüksége lenne, ezekről nem szívesen mondanának le - hangsúlyozta a felszólaló. Hatékonyabb lehetne a környezetvédelem, ha annak terheit nem hárítanák szinte teljes egészében az a területeken gazdálkodó üzemekre. A természetvédelem többletköltséget kíván, ezt azonban a jelenlegi gyakorlat nem biztosítja megfelelően. A helyes az volna, ha a gazdálkodást és a környezetvédelem elképzeléseit jobban közelítenék egymáshoz, így is kifejezésre juttatva társadalmunk érdekét.

/folyt.köv./

16.30 rj

-36-

bkk. 2. / az őszi országgyűlés... 22. folyt./rj

a vitában több képviselő nem kért szót, így Gonda György államtitkár válaszolt az elhangzottakra.

Elsőként a kommunális szennyvíz elvezetésének és tisztításának gondjairól szólt. Rámutatott: a hatodik ötéves terv meghatározta a fejlesztés irányát, figyelemmel arra, hogy népgazdaságunk mire képes a következő fél évtizedben, s mely feladatok megvalósítását tekinthetjük reálisnak. Az viszont elengedhetetlenül szükséges, hogy a tervben foglalt tennivalókat valóban maradéktalanul elvégezzük. Nem kevésbé lényeges, hogy eközben ne csupán egy ötéves ciklusban gondolkodjunk; távolabbra tekintsiünk, s majdan az évtized végéig fölvezölt elképzeléseinkben a nehézségek súlyának megfelelően szerepeljen a csatornázás, elhasznált vizeink megtisztításának ügye. A vízellátás erőteljes fejlesztése mellett a szennyvíztisztító és elvezető kapacitás növelése elmaradt, s ez az elmaradást időben fel kell oldani, mert településeink széles körét fenyegetheti a jövőben az elszennyeződés;

Indokoltan kapott nagy hangsúlyt a vitában a hulladékhasznosítás fejlesztésének szükségessége - folytatta az államtitkár. - A pernye újrafelhasználása ugyancsak szóba került, e területen - több részletkérdés tisztázása után - előrelépés várható. A felszólalások azt is tükrözték, hogy rendkívül széles azoknak az ágazatoknak, üzemeknek a köre, ahol megoldásra vár a hulladékok elhelyezése, az értékes anyagok visszanyerése, s visszajuttatása a termelés vérkeringésébe. Ezzel összefüggésben Gonda György leszögezte: változatlanul alapvető cél a környezetszennyeződésének megakadályozása, tehát a megelőzés, a központi irányítás mellett a gazdálkodó szervezetek is mind nagyobb a felelősségük abban, hogy kevesebb hulladék, szennyező anyag jusson a környezetbe, a minál jóval többet és magasabb színvonalon használjanak fel újra, ami pedig újrafelhasználásra nem alkalmas, az sokkal kevésbé terhelje - s főként ne mérgezze - élővilágunkat.

A közeljövőben elkészül egy új törvényerejű rendelet tervezete, - jelentette be az államtitkár - , e dokumentumban a két évtizede érvényben levő szabályozás számos olyan elemét módosítják, amely a természetvédelem és a gazdálkodás egymásra ható, komplex folyamatainak teljesebb ismeretében, fejlődésünk újabb tapasztalatainak birtokában erre rászorul. Gonda György kitért a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei foszgén-gyártás környezeti hatásaival kapcsolatos - a vitában hangot kapott - aggodalomra is. A biztonsági szempontok messzemenő figyelembe vételével ismét megvizsgálják ezt a problémát - mondotta. A paksi atomerőmű hulladékanyagainak tárolásával kapcsolatos észrevétel kapcsán kifejtette. :

/folyt.köv./

17.20 rj

-37-

parlament

bkk. 2. / az őszi országgyűlés. 23. folyt./rj

a hasadóanyagok nem juthatnak ki a környezetbe, s a csekély szennyezettségű egyéb hulladékok elhelyezésének - széleskörű tudományos vizsgálatokon alapuló - szigorú rendje teljes garanciát nyújt ártalmatlanságukra.

az ülésen is kifejezésre jutott társadalmunk növekvő felelőssége, ugyanakkor cselekvőkészsége is, a környezet - és természetvédelem - valamennyiünk jövőjét oly nagy mértékben befolyásoló - fejlesztésében. - feladataink megoldásához kétségtelenül több pénz kellene, mint amennyi jelenleg rendelkezésünkre áll. ám ha népgazdaságunk jelenlegi lehetőségeihez hozzátesszük a közösség, a közvélemény szemléletében megnyilvánuló áldozatvállalásában rejlő s kiaknázzható tartalékokat, akkor nemcsak intézkedések sora, hanem a társadalmi magatartás is jobban szolgálja céljaink elérését. nem az állam feladatait kell persze a társadalom egészére áthárítani - ez lehetetlen. - de nem nélkülözhető az országos környezet- és természetvédelmi tanács összehangoló, társadalmi irányító munkája, a népfrontmozgalom, valamint sok más társadalmi és tömegszervezet szemléletformáló, tettekre mozgósító tevékenysége sem - mondotta gonda györgy.

ezután határozathozatal következett: az országgyűlés egyhanguan jóváhagyólag tudomásul vette az országos környezet- és természetvédelmi hivatal elnökének beszámolóját, valamint a felszólalásokra adott válaszát.

ezzel az országgyűlés őszi ülészsaka - amelyen felváltva elnökölt apró antal és cservenka ferencné - befejezte munkáját.

x x x

az országgyűlés zárónapjának eseményei dióhéjban

pénteken a parlamentben folytatódott - majd befejeződött az országgyűlés őszi ülészsaka.

először apró antal, az országgyűlés elnöke köszöntötte josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt és az angolai népi köztársaság elnökét, aki párt- és kormányküldöttség élén tartózkodott hazánkban, s ellátogatott a parlamentbe.

/folyt.köv./

17.40 rj

-38-

parlament

bkk. 2. / az őszi országgyűlés ..24. folyt./rj

a napirendnek megfelelően ezután gonda györgy államtitkár, az országos környezet- és természetvédelmi hivatal elnöke tartotta meg beszámolóját az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi ii. törvény végrehajtásának tapasztalatairól.

ezt követően a téma bizottsági előadója: rőder edit /bp. 51. vk./ az országos ügyvédi tanács elnökhelyettese, a hazafias népfront budapesti bizottságának alelnöke ismertette a bizottságok állásfoglalását, majd megkezdődött a vita. a vitában felszólt:

dr. schnitzler józsef /hajdu-bihar m. 16. vk./ egyetemi tanár, a debreceni orvostudományi egyetem ii. sz. sebészeti klinikájának igazgatója;

polyák ibolya /bács-kiskun m. 12. vk. a jánoshalmi petőfi tsz ágazatvezető-helyettese;

dr. pesta lászló /bp. 5. vk./ a magyar vöröskereszt budapesti vezetőségének elnöke;

zsídei istvánné /heves m. 5. vk./ könyvelő, a mátravidéki fémművek diszpécserje;

váczi istvánné /komárom m. 3. vk./ a bhg tatabányai gyáregysége kábelkészítő csoportvezetője;

palkó sándor/baranya m. 8. vk./ nyugdíjas, az országgyűlés jegyzője;

várhelyi józsef /zala m. 9. vk./, a zalai erdő- és fafeldolgozó gazdaság igazgatója;

dr. zsolnai mária/fejér m. 9. vk./ a dunaujvárosi kórház adjunktusa;

vida miklós/bp. 21. vk/ a fővárosi gázművek műszaki igazgatója;

dr. kulín lászlóné /szabolcs-szatmár m. 18. vk./ az egyesült izzó kisvárdai gyáregységének üzemorvosa;

/folyt.köv./
17.45 rj

- 39 -

p a r l a m e n t

bkk. 2. / az őszi országgyűlés... 25. folyt./rj

dr. fancsik jános /nógrád m. 1. vk./ a nógrád megyei kórház
osztályvezető főorvosa;

áts károly/borsod m. 22. vk./ a tarcali szőlészeti és borá-
szati kutató intézet gazdaságvezetője;

koltai imre /pest m. 28. vk/ a cement- és mészművek váci gyárának
igazgatója;

angyal imre /veszprém m. 4. vk./ a magyar hajó- és darugyár bala-
füredi gyáregységének szakmunkása;

bugán mihály/szolnok m. 12. vk./, a tiszai petőfi tsz elnöke

ezt követően gonda györgy zárszava hangott el.

határozathozatal következett: az országgyűlés az országos kör-
nyezet- és természetvédelmi hivatal elnökének beszámolóját, továb-
bá a felszólalásokra adott válaszát jóváhagyólag tudomásul vette.

ezzel az országgyűlés záró napja - amelyen felváltva töltötte
be az elnöki tisztet apró Antal és Cservénka Ferencné- befejező-
dött.

x x x

az országgyűlés őszi ülészakaról tudósítottak: andai györgy,
császár tiber, kárpáti miklós, mélykúti attila és molnár erzsébet.
x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a bkk. 2. sz. hirre:

a 20. folyt. 1. bek. 1. sorában a név helyesen:

magyar hajó- és darugyár

/folyt.köv./

17.50 rj

-40-

p a r l a m e n t

bkk. 2. / az őszi országgyűlés...26. folyt./rj

a 20. folyt. 3. bek. 1. sorában a helységnév:

t i s z a ō r s -i petőfi tsz...

a 21. folyt. 1.bek.7. sorában a szöveg:

..indokolt-e ez ilyen mértékben,..

ua. alulról 5. sorában a szöveg:

...teljes egészében az e területeken..

ua. utolsó előtti sorában a szöveg:

..egymáshoz, így is kifejezésre....

a 22. folyt. 1. bek. 3. sorában a szöveg:

..növelése elmaradt, s ezt az elmaradást...

/mti/

-.-

-41-

18.05 rj

o

bb.64/rendhagyó ... folyt./zsu

a rendhagyó lakossági fórum sikerét a résztvevők nagy száma jelezte, akik gondként említették, hogy a prieszol józsef ut /korábban topánka utca/ kiépítése még mindig megoldatlan, sok helyen hiányzik még járda a városközpontban, s késik az építkezések után a törmelékek elszállítása./mti/

bb.65. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 1981. október 9-én 14.00 órától zárásig

zsu hgy

1981. október 9.

31. kiállítás a műcsarnokban
32. a rendőrség felhívása
33. nicaraguai delegáció
34. regionális tanácskozás
35. budapesti tárgyalás
36. magyar kamrai küldöttség érkezése
37. forgalomirányító lámparendszer
38. gyémánt és aranydiplomás orvosok
39. borászati múzeum badacsonyan
40. magyar-angol gazdasági tárgyalások
41. lakáscsere szolgálat
42. urológusnapok kecskeméten
43. csikszentmihályi róbert kiállítása
44. kiállítás körmenden
45. kiállítás püspökladányban
46. ifjúsági szolidaritási nap
47. icsoba konferencia tihanyban
48. tanácskozás mezőhegyesen
49. a kisz központi bizottságában ..
50. rendezvénysorozat székesfehérváron
51. kitüntetés
52. hírügynökségi munkatársak továbbképzése
53. jogásznapi szentendrén

/folyt.köv./

20.55/zsu

-39-

21⁰⁰
0